

Plani i Përvetësimit të Tokës dhe Restaurimit të Jetesës, Gjilan

Kosovë: Projekti i Rrugëve Rajonale – Mbështetja e Njesisë për Implementimin e Projektit (NjIP)

Klienti

Ministria e Infrastrukturës

Titulli i dokumentit

Plani i Përvetësimit të Tokës dhe Restaurimit të Jetesës: Rruga për Qasje në Gjilan

Data e dokumentit

03.05.2019

Rishikimi: 11

iC consulenten Ziviltechniker GesmbH
SchönbrunnerStrasse 297, 1120 Vienna, Austria
T +43 1 521 69-0, F +43 1 521 69-180
office@ic-group.org, www.ic-group.org
FN 137252 t

EN ISO 9001

FLETA KONTROLLUESE E DOKUMENTIT**NUMRI I PROJEKTIT:**

Numri i projektit 46x16285

PËRGATITUR NGA:

iC consulenten Ziviltechniker GesmbH
 Schönbrunner Strasse 297, A-1120 Vjenë
 Tel: +43 1 521 69 0
 Fax: +43 1 521 69 180
 E-Mail: office@ic-group.org

PËRGATITUR PËR:

Ministrinë e Infrastrukturës
 Address: Ndërtesa e Odës Ekonomike, Kati i Parë, Zyra nr. 2,
 10000, Prishtinë, Republika e Kosovës
 Phone: 038/200-28-610
 E-Mail 1: mi.info@rks-gov.net:

DATA:

03.05.2019

REDAKTOR:

Fejzić, Jacimovska, Vaso, Mathews

Data	Nr. i rishikimit	Redaktor	Kontrolluar nga	Aprovuar nga	Nënshkrimi
2017-08-23	0	Ines Fejzid	Mathews	Useini	
2017-08-25	1	Ines Fejzid	Mathews	Useini	
2017-08-28	2	Ines Fejzid/ Begaj	Mathews	Useini	
2017-08-29	3	Ines Fejzid/ Begaj	Mathews	Useini	
2017-08-29	4	Ines Fejzid/ Begaj	Mathews	Useini	
2017-10-16	5	Fejzid	Mathews	Useini	
2017-10-23	6	Fejzid	Mathews	Useini	
2017-11-01	7	Vaso	Mathews	Useini	
2018-31-01	8	Jacimovska	Mathews	Useini	
2018-03-15	9	Jacimovska	Mathews	Useini	
2018-10-04	10	Vaso/ Jacimovska	Mathews	Useini	
2019-05-03	11	Jacimovska	Mathews	Useini	

PËRMBAJTJA

1.	HYRJE	1
1.1.	OBJEKTIVI DHE FUSHËVEPRIMI I DOKUMENTIT	1
1.2.	PËRSHKRIMI I PROJEKTIT	1
1.3.	STATUSI I AKTIVITETEVE TË PËVETËSIMIT TË TOKËS	3
1.3.1.	Statusi aktual i përvetësimit të tokës	3
1.3.2.	Procesi i planifikuar i përvetësimit të tokës.....	4
2.	KORNIZA LIGJORE DHE INSTITUCIONALE	5
2.1.	LIGJI PËR SHPRONËSIM I KOSOVËS.....	5
2.1.1.	Interesi Publik	5
2.1.2.	Kërkesa për Shpronësim.....	5
2.1.3.	Vendimi preliminar mbi legjitimitetin e shpronësimit të propozuar	6
2.1.4.	Vendimi përfundimtar mbi shpronësimin.....	6
2.1.5.	Kompensimi	6
2.1.6.	Vlerësimi i pronës	6
2.1.7.	Data përfundimtare	7
2.1.8.	Konsultimi publik	7
2.1.9.	Menaxhimi i ankesave.....	7
2.2.	LEGJISLACIONI TJETËR I NDËRLIDHUR.....	8
2.3.	KËRKESAT E BERZH-IT	10
2.4.	KORNIZA INSTITUCIONALE PËR PËRVETËSIMIN E TOKËS NË KOSOVË.....	10
2.5.	ANALIZA E HENDEQEVE DHE MEKANIZMAT E PËRAFRIMIT	11
3.	INFORMACIONI BAZË	17
3.1.	REGJISTRIMI I PËRGJITHSHËM	17
3.2.	ANKETA SOCIO-EKONOMIKE	18
3.3.	NDIKIMET E IDENTIFIKUARA.....	19
3.4.	NJERËZIT DHE PRONAT E PREKURA	22
3.4.1.	Anëtarët e familjes.....	22
3.4.2.	Përkatësia etnike.....	22
3.4.3.	Prodhimi bujqësor.....	22
3.4.4.	Cenueshmëria	23

3.4.5. Humbjet e përceptuara	23
3.4.6. Preferencat e Kompensimit	25
3.4.7. Bizneset.....	25
4. PARIMET KRYESORE TË KOMPENSIMIT, PËRKUFIZIMET DHE ÇËSHTJET	27
5. KOMPENSIMI DHE TË DREJTAT	29
6. SHPALOSJA E INFORMATAVE DHE KONSULTIMET PUBLIKE	33
6.1. SHPALOSJA E INFORMATAVE DHE KONSULTIMET TË MBAJTURA DERI MË SOT.....	34
6.2. MJETET E KOMUNIKIMIT NË DISPOZICION.....	34
6.3. SHPALOSJA E PLANIFIKUAR E INFORMACIONIT DHE KONSULTIMET.....	35
6.3.1. Dokumentet dhe informacionet që do të shpalosen	35
6.3.2. Takimet e planifikuara.....	35
6.3.3. Orari i Takimeve Publike	36
7. IMPLEMENTIMI I PPTRJ-SË	37
7.1. PËRGJEGJËSITË PËR IMPLEMENTIM.....	37
7.2. KOSTOT	38
7.3. MONITORIMI DHE RAPORTIMI	38
8. MEKANIZMI I ANKESAVE.....	40

SHTOJCAT

- Shtojca 1 Kërkesa për shpronësim (përkthim kurtoazie)
 Shtojca 2 Formulari i ankesës
 Shtojca 3 Grafiku për procesimin/përpunimin e ankesave
 Shtojca 4 Deklarimi i Pronarëve të Bizneseve për Pranimin e Projektit (duke përfshirë përkthimin e kurtoazisë të tekstit të deklaratës)
 Shtojca 5 Përllogaritjet për Kompensim

TABELAT

Tabela 1: Legjislacioni në Republikën e Kosovës relevant për implementimin e projektit	10
Tabela 2: Analiza e hendeqeve relevante për shpronësimin dhe mekanizmat e propozuar përafrues/tejkales.....	17
Tabela 3: Përmbledhje e ndikimeve të projektit lidhur me përvetësimin e tokës nga prona private.....	21
Tabela 4: Përmbledhje e ndikimeve të projektit në strukturat e PAP-ve formal në komunën e Gjilanit dhe komunën e Novobërdës	21
Tabela 5: Përmbledhje e ndikimeve të projektit në lidhje me marrjen e tokës për bizneset joformale të anketuara në Komunën e Gjilanit dhe Komunën e Novobërdës.....	22
Tabela 6: Tabela përmbledhëse e humbjeve të perceptuara.....	23
Tabela 7: Përmbledhje e ndikimeve të projektit në lidhje me bizneset e prekura	24
Tabela 8: Masat lehtësuese për tu aplikuar gjatë Fazës së Ndërtimit për parcelat e zgjedhura	26
Tabela 9: Matricat e të Drejtave	30
Tabela 10: Përgjegjësitë e Zbatimit të PPTRJ	35
Tabela 11: Llogaritja e Kostove të Kompensimit për Kategorinë e Humbjes së përhershme të Biznesit.....	45
Tabela 12: Llogaritja e Kostove të Kompensimit për Kategorinë e Humbjes eventuale të Përkohshme të Biznesit	49

FIGURAT

Figura 1: Harta e rrugëve të Republikës së Kosovës (Burimi: Ministria e Infrastrukturës).....	2
---	---

1. **HYRJE**

1.1. **OBJEKTIVI DHE FUSHËVEPRIMI I DOKUMENTIT**

Ky dokument është Plani i Përvetësimit të Tokës dhe Restaurimit të Jetesës (PPTRJ) për Projektin e Rrugëve Rajonale të Kosovës që zbatohet nga Ministria e Infrastrukturës e Kosovës, për seksionin e Projektit **N25.2 Rruga për qasje në Gjilan**. Është përgatitur në përputhje me ligjet e Kosovës, si dhe me kërkesat e Bankës Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH), Politikën Mjedisore dhe Sociale 2014¹ dhe Kërkesat e saj të Performancës (KP), veçanërisht KP 5: Përvetësimi i Tokës, Risistemimi Jovullnetar dhe Zhvendosja Ekonomike. Dy Plane të Përvetësimit të Tokës (PPT) të hollësishme e të veçantë për seksionet e rrugëve të Prizrenit dhe Klllokot-Gjilanit dhe në shtesë PPTRJ për seksionin e rrugës së Ferizajt janë përgatitur në kuadër të këtij Projekti.

PPTRJ përcakton procedurat që duhet të ndiqen nga Qeveria e Kosovës përmes Ministrisë së saj të Infrastrukturës (MI), si dhe veprimet që do t'i ndërmarrë për kompensimin e duhur të personave të prekur. Dokumenti ofron një përshkrim të tokës, ekonomive familjare dhe bizneseve që do të ndikohen nga përvetësimi i pronës në Komunën e Gjilanit dhe në Komunën e Novobërdës. Qëllimi i këtij PPTRJ është që t'i zvogëlojë ndikimet negative të përvetësimit të tokës dhe kufizimet në përdorimin dhe qasjen në tokën nga personat e prekur, si dhe të përcaktojë të drejtat e kategorive të ndryshme të personave të prekur, duke i kushtuar vëmendje të veçantë atyre më të cenueshëm.

PPTRJ zbatohet për të gjithë personat e prekur, pavarësisht numrit të përgjithshëm të personave të prekur dhe pavarësisht nëse janë titullarë të regjistruar ligjërisht të tokës. Sidoqoftë, shkalla e ndikimit do të ndikojë në natyrën e kompensimit dhe ndihmës tjetër të ofruar. Ky dokument PPTRJ është rezultat i konsultimeve, grumbullimit të të dhënave dhe analizave të bëra nga Konsulenti, iC consulenten, dhe përfshin masa për të mbrojtur jetesën e personave të prekur. PPTRJ është përgatitur në bazë të Kornizës për Përvetësim të Tokës (KPT), e cila është hartuar në vitin 2015 si pjesë e projektit të vigjilencës së duhur "Kosovë – Rrugët Rajonale dhe Lokale – Vlerësimi Mjedisor dhe Social", i cili është kryer nga Enova, Consultants and Engineers, në Sarajevë.

Kërkesat e këtij PPTRJ janë detyruese si për Qeverinë e Kosovës, përmes MI-së, ashtu dhe për Kontraktuesit që do të punësohen për të marrë përsipër ndërtimin dhe funksionimin e Projektit.

1.2. **PËRSHKRIMI I PROJEKTIT**

Banka Evropiane për Rindërtim dhe Zhvillim (BERZH) është duke shqyrtuar ofrimin e financimit MI-së në mbështetje të punëve për përmirësimin e rrugëve nacionale në kuadër të Projektit të Rrugëve Rajonale të Kosovës (Projekti). Projekti përfshin zgjerimin në katër korsi të rrugëve hyrëse/dalëse në Komunitet e Gjilanit, Ferizajt dhe Prizrenit dhe rehabilitimin e seksionit të rrugës Klllokot – Gjilan. Këto seksione konsiderohen projekte me prioritet në kuadër të *Strategjisë të Transportit Multimodal (2012-2021)* dhe *Planit të Veprimit (2012-2016)* të Kosovës. Vigjilenca e duhur për projektin është përfunduar në vitin 2015 dhe është krijuar Korniza për Përvetësim të Tokës (KPT) për seksionet e Projektit duke përdorur informacionin që në atë kohë ishte në dispozicion të konsulentit². PPT të ndara janë duke u përgatitur për secilin seksion të Projektit. Seksioni N25.2 i rrugës për qasje në Gjilan është rruga kryesore e hyrjes në komunën e Gjilanit nga drejtimi i kryeqytetit të vendit, Prishtina dhe lidhja më e shpejtë me autostradën A1 në Republikën e Serbisë. Ky seksion është degë e rrjetit kryesor

¹ Teksti i plotë i PMS BERZH është në dispozicion në: <http://www.ebrd.com/news/publications/policies/environmental-and-social-policy-esp.html>

² KPT është në dispozicion për publikun në: http://mi-ks.net/repository/docs/2016_02_15_081438_Kosovo_Roads_LAF_final_8_Dec_2.pdf

kombëtar dhe rajonal të rrugëve të Kosovës, dhe rrjedhimisht është nën juridiksionin e MI-së (Figura 1).

Figura 1: Harta e rrugëve të Republikës së Kosovës (Burimi: Ministria e Infrastrukturës)

Gjatësia e rrugës për qasje do të jetë 2,900 m dhe do të ketë tre rrethrotullime dhe infrastrukturën në vijim: energjinë elektrike, sistemin e kanalizimeve, sistemin e kullimit të tejprurjeve, shenjat e trafikut dhe ndriçimin.

Projektimi i karrexhatës dhe trotuarit: Rrugë me karrexhatë të dyfishtë me nga dy korsi. Gjerësia e rrugës është 19 m (2 korsi për çdo drejtim - gjithsej 4 korsi x 3.5 m, të ndara nga një ishull i gjerë prej 2.0 m). Të dy anët kanë trotuar për këmbësorë (2 x 1.5 m). Ky seksion shtrihet përgjatë zonës periferike të komunës së Gjiçanit. Përgjatë anëve të rrugës ka shtëpi individuale, ndërtesa tregtare dhe gjashtë stacione të benzinës. Toka në afërsi të rrugës e paraparë për zgjerim përdoret pjesërisht për qëllime biznesi. Kjo

hapësirë është e rezervuar nga komuna për zgjerim të rrugëve, prandaj ndikimet do të jenë të kufizuara në strukturat dhe aktivitetet tregtare jobujqësore (siç përcaktohet në Seksionin 3.3 të këtij dokumenti). Pritet që gjithsej **158 persona do të preken**³ nga marrja e tokës dhe/ose strukturës si rezultat i zbatimit të Projektit. Korniza e për Përvetësim të Tokës (Dhjetor, 2015) përcaktoi cënueshmërinë për të gjithë projektin e rrugëve rajonale përfshirë personat e prekshëm / familjet, të tilla si nënat e vetme, të vejat dhe vejat, personat me aftësi të kufizuara ose ata që jetojnë në varfëri të skajshme. Në kuadër të projektit të vigjilencës së duhur nuk është regjistruar asnjë grup i veçantë i cënuar gjatë vizitave në terren të zhvilluara në vitin 2015, gjë që u konfirmua në regjistrimin e qershorit të vitit 2017. Gjithashtu, nuk është evidentuar/regjistruar asnjë strukturë e trashëgimisë kulturore si në vitin 2015, gjë që u konfirmua në vitin 2017. Përgjatë rrugëve me trafik të rëndë këmbësorësh nuk ka institucione të tilla si shkolla, spitale, etj.

1.3. STATUSI I AKTIVITETEVE TË PËRVETËSIMIT TË TOKËS

1.3.1. Statusi aktual i përvetësimit të tokës

MI, si parashtrues i kërkesës e ka dërguar kërkesën për Shpronësim (Referenca: 4632/2017, e datës 02 qershor 2017) në Zyrën e Shpronësimit të MMPH, duke iniciuar zyrtarisht procedurën e shpronësimit në përputhje me legjislacionin kombëtar (shih kapitullin 2 të këtij dokumenti për përshkrimin e procedurës), pas komisionit dhe kompletimit të Elaboratit të Shpronësimit për zgjerimin e rrugës nacionale N25.2: Hyrja në qytetin e Gjilanit (Vizion Project, shkurt 2017).

Bazuar në të dhënat më të fundit të ofruara nga Ministria e Infrastrukturës, MMPH ka pranuar kërkesën gjatë Dhjetorit 2017 (Vendimi nr. 13/21, datë 22.12.2017), të dorëzuar nga MI më herët këtë vit. Afati ligjor sipas Ligjit për Shpronësim të Kosovës është 15 ditë pas marrjes së kërkesës, përkatësisht Kërkesës për Shpronësim (Shtojca 1 e këtij dokumenti). Megjithatë, procesi i shpronësimit është ende në një fazë të hershme pasi që Ministria e Financave dhe Zyra e saj për Pronën e Paluajtshme ende mbetet të përcaktojnë shumën e kompensimit për secilin grup të prekur. Përveç kësaj, ky dokument siguron masa për restaurimin e jetesës për pronarët dhe punëtorët e prekur të biznesit, si dhe llojet e kompensimit dhe parimet e llogaritjes.

Domethënë, vetëm zona e parcelave që do të preken është definuar në Elaborat dhe të gjitha ndikimet e projektit në lidhje me shpronësimin e tokës ende nuk janë përcaktuar (d.m.th. nuk është bërë vlerësim në kohën e hartimit të këtij dokumenti). Qeveria e Kosovës ka njoftuar bartësit e identifikuar të drejtave pronësore. Vendimi nr. 13/21 mbi miratimin u publikua në Gazetën Zyrtare dhe në një gazetë ditore me tirazh të madh në Kosovë, i cili publikim përsëritet pas 7 deri në 10 ditë, pasuar me një periudhë 10-ditore gjatë së cilës palët e interesuara kanë të drejtë të dorëzojnë komente me shkrim tek organi shpronësues. Pas publikimit, nga autoriteti shpronësues është kërkuar të mbajë një dëgjim publik brenda 15 ditëve në secilën komunë përkatëse ku ndodhen pronat që i nënshtrohen shpronësimit, gjë e cila është realizuar gjatë janarit 2018. Për informacione më të detajuara mbi konsultimet publike, ju lutemi referojuni Kapitullit 6.1.

Në komunën e Gjilanit pritet që do të preken gjithsej 48 parcela private nga marrja e tokës, me një total prej 4,714.5 m², siç përcaktohet në Elaboratin e Shpronësimit. Parcelat në komunën e Novobërdës janë shpronësuar në vitin 1974 me qëllim të zgjerimit të seksionit të kësaj rruge (me një total prej 12,008.0 m² bazuar në të dhënat e vjetra kadastrale). Më 8 shkurt 2017, NjIP i dërgoi një letër komunës së Novobërdës përmes së cilës kërkoi të procedohet me transferimin e 45 parcelave kadastrale Qeverisë së Kosovës - Ministrisë së Infrastrukturës, të cilat do të ndikohen

³ Përveç identifikimit të parë të 74 personave të prekur në Komunën e Gjilanit, 81 persona të tjerë nga komuna e Novobërdës do të preken në bazë të informacionit nga Elaborati i ri i Shpronësimit për një pjesë të seksionit rrugor që ndodhet në Komunën e Novobërdës. Gjithashtu, 8 parcela publike do të preken në territorin e Novobërdës. Momentalisht 3 PAP me shumë nga Komuna e Novobërdës do të preken nga marrja e tokës si pasojë e ndryshimeve më të reja në projekt në 2019.

nga projekti rrugor i financuar nga BERZH. Gjithashtu, NJIP ka organizuar takime me përfaqësuesit e komunave me qëllim për të trajtuar këtë çështje. Më 12 tetor 2017, NJIP ka dërguar një kërkesë për mbështetje në Agjencinë Kadastrale të Kosovës për të finalizuar këtë transferim. Në dhjetor 2017 ndryshimet janë pasqyruar në regjistrin kadastral dhe transferimi i pronësisë për këtë pjesë të rrugës është finalizuar. Elaborati i Shpronësimit për pjesën e segmentit të rrugës që ndodhet në Komunën e Novobërdës, zona kadastrale Koretishtë (dhjetor 2017) është përdorur për të përditësuar këtë PPT. Bazuar në këtë dokumentacion, gjithsej 89 parcela do të ndikohen nga seksioni rrugor në Novobërdë, nga të cilat 81 janë pronarë privatë dhe 8 parcela janë tokë publike. Gjithsej toka që do të merret është 18,099 m² për Komunën e Novobërdës.

Së fundmi, gjatë periudhës Janar-Maj 2019, ndryshimi i projektit është bërë për të përfshirë ndryshimet e rrethrotullimit në hyrjen e Gjilanit. Për shkak të ndryshimit të përmendur do të kërkohet përvetësimi shtesë i tokës prej 628 m², prandaj toka e përgjithshme e përvetësuar në këtë pjesë të rrugës është 18,727 m².

Fillimisht i gjithë procesi është iniciuar vetëm për pronarët formal të tokave / përdoruesit e tokave pasi që legjislacioni i Kosovës nuk i njeh shfrytëzuesit/përdoruesit joformal të tokës (shih seksionin 2.5 të këtij dokumenti për përshkrimin e boshllëqeve ndërmjet legjislacionit të Kosovës dhe kërkesave të BERZH-it). Elaborati i shpronësimit do të përditësohet për të përfshirë informata për përdoruesit joformalë, humbjen e mjeteve të jetesës si dhe përvetësimin e tokës shtesë për shkak të ndryshimit të projektit të rrethrotullimit në hyrjen e Gjilanit dhe ri-dorëzohen në Zyrën e Pronave të Paluajtshme.

1.3.2. Procesi i planifikuar i përvetësimit të tokës

Sipas procedurës së përcaktuar në legjislacionin kombëtar, MMPH-së i kërkohej që të jetë në kontakt me AKK-në për të siguruar që informacioni i paraqitur në Elaboratin e Shpronësimit është i përditësuar dhe i saktë. Pasi që ishte konfirmuar se Elaborati i Shpronësimit është i saktë, MMPH ka miratuar Vendimin nr. 13/21 të datës 22.12.2017, për pranimin e kërkesës për përpunim të mëtejshëm dhe ka dërguar një kopje të kërkesës dhe dokumenteve shoqëruese në Zyrën e Vlerësimit të Pronës së Paluajtshme brenda Ministrisë së Financave (MF) për vlerësimin e pronave të prekura.

Elaborati i Shpronësimit është duke u mbajtur aktualisht në Ministrinë e Financave, përkatësisht në Zyrën e Pronës së Paluajtshme brenda Departamentit të Tatimit në Pronë, në pritje të procedurës administrative të përcaktuar në Ligjin e Kosovës për Shpronësim (shih Seksionin 2.4). Duke pasur parasysh se dokumentet lokale të shpronësimit mbulojnë vetëm përdoruesit formal dhe ky dokument ka identifikuar edhe përdoruesit joformal, dokumenti i shpronësimit të tokës duhet të rishikohet për të përfshirë të gjitha parcelat e prekura të tokës dhe përdoruesit e tokës pavarësisht nga statusi i tyre i formalitetit. MI do të azhurnojë dokumentet e shpronësimit të tokës me ndihmën e ekspertëve të jashtëm. Do të dorëzohet një amendamentim zyrtar i dokumentacionit (Letra) që kërkon kompensimin e kategorive ii dhe iii të PAP-ve në lidhje me Marrëveshjen e Huasë ndërmjet Qeverisë së Kosovës dhe BERZH-it. Letra, së bashku me Elaboratin e Shpronësimit të përditësuar, duhet të dorëzohet nga MI (përfituesi i shpronësimit) te MMPH (autoriteti i shpronësimit) dhe MF (vlerësimi dhe llogaritja e kompensimit). Pas azhurnimit të Elaboratit të Shpronësimit, Vendimi Preliminar për Shpronësim do të mbulojë të gjitha 3 kategoritë e PAP-ve: (i) pronarët formal të tokës dhe strukturave, (ii) dhe përdoruesit joformal të tokës, pa të drejtë mbi tokën (toka në pronësi të shtetit), por me të drejtë mbi strukturat, (iii) pronarët e bizneseve dhe punonjësit e bizneseve të vendosura në strukturat që u përkasin përdoruesve formal dhe joformal.

Elaborati i Shpronësimit do të përditësohet edhe për të pasqyruar përvetësimin e tokës shtesë për shkak të ndryshimit të projektit të rrethrotullimit në hyrjen e Gjilanit dhe të ri-dorëzohet në Zyrën e Pronave të Paluajtshme.

Prandaj nuk ka ende një afat kohor të përcaktuar për procesin në pritje të përvetësimit të tokës. Sipas Nenit 16 të Ligjit për Shpronësim, "*Shuma e kompensimit të shpronësimit e përcaktuar në vendimin përfundimtar paguhet plotësisht brenda dy (2) viteve nga data e hyrjes në fuqi të vendimit*". Sipas përvojës së NJIP nga projekte të ngjashme, kohëzgjatja e parashikuar e tërë procedurës së shpronësimit zgjat rreth 2 - 3 vjet.

2. KORNIZA LIGJORE DHE INSTITUCIONALE

2.1. LIGJI PËR SHPRONËSIM I KOSOVËS

Procedura e shpronësimit të tokës dhe risistemimit/rivendosjes në Kosovë rregullohet kryesisht me *Ligjin Nr. 03/L-139 për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme me ndryshimet dhe plotësimet e bëra në Ligjin Nr. 03/L-205 të datës 28 tetor 2010* (Ligji për Shpronësim i Kosovës). Ligji përshkruan procedurën, duke përfshirë mjetet juridike, për të mbrojtur individët nga ndërhyrjet joproporcionale në të drejtën e pronës së paluajtshme⁴. Dispozitat kryesore të këtij Ligji janë përmbledhur më poshtë.

2.1.1. Interesi Publik

Shpronësimi mund të kryhet vetëm kur të plotësohen të gjitha kushtet e mëposhtme (Neni 4):

- i. shpronësimi bëhet në mënyrë të qartë dhe të drejtpërdrejtë për arritjen e një qëllimi të ligjshëm publik;
- ii. qëllimi i ligjshëm publik nuk mund të arrihet në mënyrë praktike pa kryerjen e Shpronësimit;
- iii. përfitimi publik nga shpronësimi është më i madh se interesat të cilat do të ndikohen negativisht nga Shpronësimi;
- iv. prona e paluajtshme e cila është objekt i shpronësimit nuk është zgjedhur për arritjen e një qëllimi ose synimi diskriminues; dhe,
- v. Organi Shpronësues i ka përmbushur të gjitha dispozitat e aplikueshme të këtij ligji.

2.1.2. Kërkesa për Shpronësim

Fillimi i procedurës së shpronësimit kryhet nga vetë Organi Shpronësues (MMPH) ose përmes një kërkesë për shpronësim të dorëzuar në organin shpronësues (neni 7), në këtë rast nga MI-ja në MMPH. Kërkesa përmban informacionin e nevojshëm mbi bartësit e të drejtës pronësore dhe pronat e prekura, përshkrimi i të gjitha të drejtave që kanë të bëjnë me një parcelë, përshkrimin e hollësishëm të qëllimit publik për të cilin kërkohet shpronësimi, të shoqëruar me dokumente që përfshijnë të dhënat e pronësisë, planet kadastrale, hapësinore ose urbanistike dhe dëshmi se ka ose do të ketë mjete të mjaftueshme financiare në dispozicion për pagesën në kohë të kompensimit.

Pas pranimit të kërkesës, organi shpronësues e shqyrton kërkesën dhe mund ta miratojë ose refuzojë kërkesën, tërësisht ose pjesërisht.

Në rast miratimi, autoriteti shpronësues dërgon një kopje të kërkesës dhe të gjitha dokumentet e bashkangjitura në Zyrën për Vlerësimin e Pasurisë së Paluajtshme dhe i njofton bartësit e identifikuar të të drejtave të pronësisë. Vendimi për miratim publikohet në Gazetën Zyrtare dhe në një gazetë të përditshme në Kosovë që gëzon një qarkullim të gjerë, i cili publikim përsëritet pas 7 deri në 10 ditë, pasuar me një periudhë 10-ditore gjatë së cilës palët e interesuara kanë të drejtë t'i paraqesin komente me shkrim autoritetit shpronësues. Pas publikimit, autoritetit shpronësues i kërkohet të mbajë një dëgjim publik brenda 15 ditëve në secilën komunë ku ndodhen pronat që i nënshtrohen shpronësimit.

⁴ Sipas ligjit, prona e paluajtshme përfshinë: (i) tokën, (ii) ndërtesat ose pjesët e veçanta të një ndërtese të ndërtuara në, mbi ose nën sipërfaqen e tokës si dhe (iii) pjesët përbërëse dhe sendet aksesore të cilat i janë bashkuar tokës ose ndërtesës në bazë të përhershme dhe të cilat nuk mund të largohen pa përpjekje të paarsyeshme ose jo-ekonomike, dhe (iv) frutat e pashkëputura nga toka.

2.1.3. Vendimi preliminar mbi legjitimitetin e shpronësimit të propozuar

Pas shqyrtimit të komenteve me shkrim dhe shqetësimeve të shprehura në dëgjimet publike, organi shpronësues miraton një Vendim Preliminar brenda 30 ditëve (neni 10). Organi mund të refuzojë shpronësimin bazuar në këto komente dhe shqetësime, ose në rast se përcakton që shpronësimi i propozuar nuk i plotëson kërkesat ligjore. Vendimi preliminar publikohet në Gazetën Zyrtare të Kosovës dhe në gazetatat ditore.

2.1.4. Vendimi përfundimtar mbi shpronësimin

Organi shpronësues miraton Vendimin Përfundimtar duke e aprovuar ose refuzuar kërkesën gjatë një periudhe 12-mujore pas hyrjes në fuqi të Vendimit Preliminar (neni 11). Vendimi përfundimtar publikohet në Gazetën Zyrtare të Kosovës dhe në gazetatat ditore. Vendimi përfundimtar nuk mund të miratohet në rast se ndonjë ankesë kundër vendimit preliminar lidhur me pronat e prekura ende është në pritje në gjykatë. Nëse kërkesa mbulon më shumë se një parcelë të pronës, organi shpronësues mund të lëshojë një ose më shumë vendime përfundimtare, ku secili nga këto vendime përfundimtare mbulon një ose më shumë parcela në fjalë.

2.1.5. Kompensimi

Kompensimi rregullohet me Ligjin për Shpronësim i Kosovës dhe *Udhëzimin Administrativ Nr. 02/2015 për Miratimin e Metodave dhe Kriteve Teknike të Vlerësimit për Llogaritjen e Shumës së Kompensimit për Pronën e Paluajtshme që Shpronësohet dhe Dëmeve që kanë të bëjnë me Shpronësimin*, të miratuar në 2015 nga Ministria e Financave në bazë të Ligjit. Sipas Ligjit, kompensimi bëhet në bazë të vlerës së tregut të pronës⁵, duke përfshirë pjesët aksesore dhe frutat e saj, plus çdo dëmim të dukshëm të drejtpërdrejtë të shkaktuar për shkak të shpronësimit. Kompensimi paguhet në mjete monetare⁶, dhe përfshin shumën e përcaktuar në Vendimin Përfundimtar plus interesin në shumën e tillë që është grumbulluar në mes të datës së hyrjes në fuqi të vendimit përfundimtar dhe datës së pagesës.

Asnjë ndryshim në pronësi ose të drejta të tjera të personave të prekur nuk hyjnë në fuqi ose zbatohen derisa të hyjë në fuqi vendimi përfundimtar dhe të jetë paguar kompensimi i kërkuar nga vendimi përfundimtar. Vetëm pasi të jenë plotësuar kushtet e përmendura, prona regjistrohet në emër të Qeverisë së Kosovës.

2.1.6. Vlerësimi i pronës

Zyra për Vlerësimin e Pronës së Paluajtshme është përgjegjëse për vlerësimin e pronës në proces të shpronësimit (neni 21 dhe neni 22), në bazë të Udhëzimit Administrativ të lartpërmendur, i cili rregullon metodologjinë e hollësishme për llogaritjen e kompensimit që duhet paguar për pronat e shpronësuar dhe dëmet e ndërlidhura me shpronësimet⁷.

Një nga metodat e mëposhtme ose metodat e kombinuara të vlerësimit të pronës mund të përzgjidhen gjatë vlerësimit të pronës së paluajtshme:

- metoda e shitjeve krahasuese,
- metoda e kostos, dhe

⁵ Vlera e tregut përkufizohet si: "çmimi që blerësi është i gatshëm të paguajë dhe shitësi të shes pronën e paluajtshme në një transaksion zyrtar, kur asnjëri nuk është i detyruar të veprojë me forcë dhe nuk ka marrëdhënie ndërmjet palëve në bazë të gjakut, martesës, pronësisë të përbashkët ose lidhjeje biznesi."

⁶ Kompensimi në natyrë sipas mënyrës tokë për tokë (ose një kombinim në natyrë dhe në para të gatshme) sigurohet ekskluzivisht në rastet kur Qeveria është organi shpronësues dhe më shumë se 20 parcela të pronës së paluajtshme shpronësohen, nëse pronarët e pronave të tilla janë dakord.

⁷ Ligji për Shpronësim thotë se "Kompensimi përfshin kompensimin e çdo dëmi të drejtpërdrejtë i cili mund të dëshmohet, i cili i shkaktohet personit të shpronësuar si pasojë e shpronësimit plus vlerën e pronës së paluajtshme të shpronësuar, duke përfshirë – nëse është e aplikueshme - pjesët aksesore dhe frutat e saj "

- metoda e të ardhurave neto.

Vlera e pronës që konsiderohet si tokë bujqësore merr parasysh cilësinë e tokës, afërsinë me vendbanimin, qasjen në infrastrukturë, madhësinë dhe formën e parcelës, sistemin e ujitjes ose potencialin e ujitjes, si dhe kushtet e tjera mjedisore që lidhen me karakteristikat fizike të terrenit (lartësia dhe pjerrësia). Vlera e tokave pyjore dhe pyjeve përcaktohet duke marrë parasysh cilësinë e tokës, vlerën mjedisore të tokës, vendndodhjen gjeografike, sasinë dhe cilësinë e biomasës, nivelin e investimeve dhe qasjen në infrastrukturë, kushtet e transportit dhe kushtet mjedisore. Vlerësimi i zonave të banuara dhe të tjera të ndërtuara merr parasysh kriteret siç janë: lloji i ndërtesës, materiali ndërtimor, sipërfaqja në m² për strukturat banesore dhe jo-banesore, viti i ndërtimit, qasja në rrugë, qasja në shërbimet publike, sistemi i ngrohjes, gjendja e objektit, marrjen me qira dhe kushtet e qirasë, kosto e operimit dhe mirëmbajtjes, etj. Gjatë procesit të vlerësimit, pronarët dhe zotëruesit e interesave kanë të drejtë të paraqesin pikëpamjet e tyre me shkrim në Zyrën respektive, në lidhje me vlerësimin e tillë dhe të kundërshtojnë vendimet e vlerësimit përfundimtar të Zyrës në gjykata.

2.1.7. Data përfundimtare

Ligji për Shpronësim i Kosovës (neni 7) përcakton datën përfundimtare me vendimin e pranimit të kërkesës për shpronësim dhe publikimit të vendimit në Gazetën Zyrtare të Kosovës dhe në ndonjë gazetë që gëzon qarkullim të gjerë në Kosovë.

Ligji për Shpronësim i Kosovës në mënyrë specifike parashikon që do të përjashtohen nga shumica e kompensimit si vijon:

- kosto ose vlera e çfarëdo përmirësimi të pronës, objekteve të ndërtuara ose të zgjeruara në pronë, ose pemët ose bimët e mbjella në pronë pas datës së publikimit në Gazetën Zyrtare të vendimit të pranimit të kërkesës për shqyrtim të mëtutjeshëm të shpronësimit (lëshuar para vendimit preliminar),
- çfarëdo ndryshimi në vlerën e tregut të pronës që ka ndodhur qoftë pas datës së miratimit të vendimit për autorizimin e kryerjes së punëve përgatitore në pronën e tillë, ose datës së paraqitjes fillestare të kërkesës për shpronësim cilado që paraqitet më herët,
- çfarëdo ndryshimi në vlerën e tregut të pronës së paluajtshme i cili ndodh para fillimit të procedurës së shpronësimit, nëse ky ndryshim mund të dëshmohet se ka ardhur si rezultat i manipulimit të çmimit ose tregut ose spekulimeve nga personat (ose të afërmit apo bashkëpunëtorët e tyre) që kanë pasur informata mbi shpronësimin e pritshëm ose të mundshëm të pronës përkatëse.

2.1.8. Konsultimi publik

Ligji për Shpronësim i Kosovës u siguron personave të prekur me mekanizmat ligjor të konsultimit publik (neni 9), pas publikimit të Vendimit të Pranimit të kërkesës për shpronësim në media, kur çdo palë e interesuar ka të drejtë të paraqes tek organi shpronësues komentet me shkrim mbi shpronësimin në fjalë. Pas kësaj, organi shpronësues organizon një dëgjim publik në Komunën ku do të bëhet shpronësimi. Personat të cilët dëshirojnë të marrin pjesë në këto dëgjime publike duhet të ofrojnë dëshmi se janë zyrtarë publikë të Komunës aty ku zhvillohet dëgjimi publik, ose ndonjë pronar ose zotërues interesi në lidhje me pronën në fjalë që gjendet në atë Komunë ku zhvillohet dëgjimi publik, ose avokat i ligjshëm ose përfaqësues i një zyrtari të tillë publik, pronari ose zotëruesi të interesit.

2.1.9. Menaxhimi i ankesave

Ankesat e përcaktuara me Ligjin për Shpronësim të Kosovës përfshijnë: (i) ankesat që kundërshtojnë vendimin preliminar për legjitimitetin e shpronësimit të propozuar, (ii) ankesat që kundërshtojnë përshtatshmërinë e kompensimit, (iii) ankesat për kompensimin e dëmeve që rrjedhin nga shpronësimi i pjesshëm; (iv) ankesat që kundërshtojnë legjitimitetin e vendimit për shfrytëzimin e përkohshëm të pronës.

2.2. LEGJISLACIONI TJETËR I NDËRLIDHUR

Legjislacioni tjetër në Kosovë i rëndësishëm për zbatimin e projektit është përmbledhur në Tabelën 1.

Ligji	Përmbledhje dhe pikat kryesore
Kushtetuta e Republikës së Kosovës	Kushtetuta ndalon privimin arbitrar të pronës (neni 46) - autoriteti mund të bëjë ekspropriimin e pronës nëse ky ekspropriim është i autorizuar me ligj, është i nevojshëm ose i përshtatshëm për arritjen e qëllimit publik ose përkrahjen e interesit publik, dhe pasohet me sigurimin e kompensimit të menjëhershëm dhe adekuat për personin ose personat prona e të cilave ekspropriohehet.
Ligji për pronësinë dhe të drejtat tjera sendore nr. 03/L-154 i datës 15 korrik 2009	Ky ligj rregullon krijimin, përmbajtjen, bartjen, mbrojtjen si dhe shuarjen e të drejtave sendore siç janë pronësia, të drejtat sendore të kufizuara, posedimin, të drejtat sendore të sigurimit si dhe të drejtat sendore të shfrytëzimi. Parasheh që pronësia dhe të drejtat sendore të tjera mund të kufizohen ose të merren kundër vullnetit të titullarit vetëm sipas kushteve dhe procedurave të përcaktuara me ligj.
Ligji për kadastrë Nr. 04/L-013 i datës 12 gusht 2011	Rregullon kadastrin e paluajtshmërive, matjet shtetërore dhe kadastrale, punët gjeodezike dhe kadastrale si dhe përfitimin, regjistrimin, ruajtjen, mirëmbajtjen dhe shfrytëzimin e të dhënave kadastrale.
Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit nr. 2002/5 për themelimin e regjistrimit të të drejtave të pronës së paluajtshme	Përcakton parimet e zbatimit dhe validimit të të drejtave të pronës së paluajtshme në Kosovë përmes mekanizmit të Regjistrimit të të Drejtave të Pronës së Paluajtshme. Të drejtat e pronës së paluajtshme, duke përfshirë (i) pronësinë, (ii) hipotekat, (iii) servitutët, (iv) të drejtat e përdorimit të pronës komunale, publike, sociale dhe shtetërore dhe (v) ngarkesat e pronës regjistrohen në Regjistrë. Përcakton autoritetin mbi administrimin e përgjithshëm të Regjistrimit në Agjencinë Kadastrale të Kosovës (AKK) dhe cakton Zyrat Kadastrale Komunale (ZKK) për të regjistruar, me shkrim, të drejtat e pronës së paluajtshme në Regjistrë nën autoritetin e AKK-së
Ligji për procedurën administrative nr. 02/L-28 i datës 22 korrik 2005	Përcakton parimet që do të zbatohen nga të gjitha organet e administratës publike gjatë ushtrimit të funksioneve të tyre nëpërmjet akteve individuale dhe kolektive. Organet e administratës publike, në ushtrim të veprimtarisë administrative, duhet të vendosin një balancim të drejtë mes interesave publike dhe interesave private të përfshira në të, në mënyrë që të evitohen ndërhyrjet e panevojshme në të drejtat dhe interesat e personave fizik dhe juridik. Organet e administratës publike nuk lejohet të bëjnë dallimet lidhur me personat fizik dhe juridik si mbi baza të gjinisë, gjuhës, opinionit politik ose opinionit tjetër, origjinës kombëtare ose sociale, pasurisë, lindje ose ndonjë statusi tjetër, gjatë veprimtarisë administrative. Çdo person fizik dhe juridik ka të drejtë të (i) të marrë informacion që është në zotërim të një organi të administratës publike, (ii) të marrë informacion brenda një kohe të arsyeshme, (iii) në të njëjtën mënyrë si për çdo person tjetër, dhe (iv) me mjete ose format të përshtatshëm dhe efektiv.
Ligji Nr. 04/L-020 për ndryshimin e ligjit për mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të komuniteteve dhe pjesëtarëve të tyre në	Përkufizon komunitetet e Kosovës dhe të drejtat e tyre speciale sa i përket identitetit të tyre, besimit, arsimit, përdorimit të gjuhëve, kulturës, shëndetit, medias, mundësive ekonomike dhe sociale, dhe përfaqësimit të tyre politik në të gjitha mekanizmat shtetëror. Ndërmerr masat për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore dhe fetare, programet për punësim publik, veçanërisht për komunitetet rom, ashkali dhe egjiptas,

Ligji	Përmbledhje dhe pikat kryesore
Kosovë Nr. 03/L-047 i datës 21 dhjetor 2011	arsimimin në gjuhën e tyre, etj.
Ligji për përdorimin e gjuhëve Nr. 02/L-37 i datës 21 tetor 2006	Rregullon përdorimin e gjuhëve zyrtare, si dhe të gjuhëve të komuniteteve, gjuha amtare e të cilave nuk është gjuhë zyrtare, në institucionet e Kosovës dhe në ndërmarrje dhe organizata të tjera publike. I ofron status të barabartë gjuhës shqipe dhe serbe si gjuhë zyrtare në Kosovë. Ofron të drejtën e të gjitha komuniteteve të Kosovës për të ruajtur, mbrojtur dhe promovuar identitetin e tyre gjuhësor.
Ligji për mbrojtjen nga diskriminimi Nr. 05/L-021 i datës 15 qershor 2015	Përcakton kornizën e përgjithshme për parandalimin dhe luftimin e diskriminimit në bazë të kombësisë apo lidhjes me ndonjë komunitet, origjinës sociale apo kombëtare, racës, etnisë, ngjyrës, lindjes, origjinës, seksit, gjinisë, identitetit gjinor, orientimit seksual, gjuhës, shtetësisë, besimit fetar dhe besimit, përkatësisë politike, mendimit politik apo mendimeve të tjera, gjendjes sociale ose personale, moshës, gjendjes familjare ose martesore, shtatzënisë, lehonisë, gjendjes pasurore, gjendjes shëndetësore, aftësisë së kufizuar, trashëgimisë gjenetike ose ndonjë baze tjetër, me qëllim të zbatimit të parimit të trajtimit të barabartë. Ka për qëllim të parandalojë të gjitha veprimet apo mosveprimet, të të gjitha institucioneve shtetërore dhe lokale, të personave fizik dhe juridik, të sektorit publik dhe privat, të cilët shkelin, kanë shkelur ose mund të shkelin të drejtat e çdo personi apo personave fizik dhe juridik, në të gjitha fushat e jetës, e posaçërisht që kanë të bëjnë me (i) qasje në vendbanim, i cili është në dispozicion për publikun, si dhe qasje në forma tjera të pronës (luajtshme dhe paluajtshme) dhe (ii) trajtimi i drejtë dhe i barabartë para organeve gjyqësore dhe të gjitha organeve të tjera që administrojnë drejtësinë.
Ligji mbi barazinë gjinore Nr. 05/L-020 i datës 15 qershor 2015	Ka për qëllim të mbrojë dhe promovojë barazinë midis gjinive, si vlerë themelore për zhvillimin demokratik të shoqërisë.
Ligji për planifikimin hapësinor Nr. 04/L-174 i datës 19 gusht 2013	Përcakton parimet bazë të planifikimit hapësinor, metodologjinë e zhvillimit dhe rregullimit hapësinor, si dhe përgjegjësitë e subjekteve administrative të nivelit qendror dhe lokal për hartimin dhe zbatimin e dokumenteve të planifikimit hapësinor.
Ligji për ndërtim Nr. 04/L-110 i datës 19 qershor 2012	Rregullon procedurën për lëshimin e lejeve ndërtimore, pajtueshmërinë me kërkesat e lejes ndërtimore dhe lëshimin e certifikatës së përdorimit, projektimin, ndërtimin, rindërtimin, rrënimin, mbikëqyrjen profesionale, inspektimin e ndërtimit.
Ligji për inspektoratin e mjedisit, ujërave, natyrës, planifikimit hapësinor dhe ndërtimit Nr. 04/L-175 i datës 21 tetor 2013	Rregullon parimet, organizimin dhe mbikëqyrjen inspektuese, koordinimin e mbikëqyrjeve inspektuese, të drejtat, detyrat, autorizimet e inspektorit, të drejtat, detyrimet e subjekteve të mbikëqyrjes, procedurën për kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese dhe çështje tjera me rëndësi që kanë të bëjnë me mbikëqyrjen inspektuese. Parasheh që mbikëqyrja inspektuese dhe kontrolli përmes inspektimit urbanistik në zbatimin e këtij ligji dhe ligjeve tjera që kanë të bëjnë me fushën e urbanizmit dhe planifikimit hapësinor është përgjegjësi e Inspektoratit të planifikimit hapësinor dhe urbanistik.

Tabela 1: Legjislacioni në Republikën e Kosovës i rëndësishëm për zbatimin e projektit

2.3. KËRKESAT E BERZH-IT

BERZH aplikon Politikën e saj Mjedisore dhe Sociale (2014) në këtë Projekt. Përvetësimi i tokës mbulohet me Kërkesën e Performancës (PR) 5 të Politikës. Pikat kryesore të KP 5 janë si më poshtë:

- Duhet të hulumtohen të gjitha projekt dizajnet alternative të mundshme për të shmangur ose së paku minimizuar zhvendosjen fizike dhe / ose ekonomike;
- Vendbanimet/risistemimet e negociuara inkurajohen të ndihmojnë në shmangien e shpronësimit dhe eliminimin e nevojës për të përdorur autoritetin qeveritar për t'i larguar njerëzit me forcë;
- Ndikimet e rënda/pafavorshme sociale dhe ekonomike nga përvetësimi i tokës ose kufizimet në përdorimin nga personat e prekur dhe qasjen në tokë duhet të lehtësohen nga: (i) sigurimi i kompensimit për humbjen e aseteve me koston e zëvendësimit; dhe (ii) të sigurojë që aktivitetet e përvetësimit të tokës të zbatohen me dhënien e informacioneve të duhura, konsultimin dhe pjesëmarrjen e informuar të atyre që preken;
- Mjetet e jetesës dhe standardet e jetesës së personave të zhvendosur duhet të përmirësohen ose, së paku, të rikthehen në nivelet e para-projektit;
- Banorët joformal të tokës nuk kanë të drejtë për kompensim të tokës; megjithatë, ata duhet të kompensohen për çdo përmirësim tjetër në tokë dhe t'u sigurohet asistencë për risistemimin/rivendosjen. Ata gjithashtu do të kompensohen me koston e plotë të zëvendësimit të çdo pasuri të humbur përveç tokës;
- Duhet të krijohet një mekanizëm i ankesave në proces sa më shpejt që të jetë e mundur, në mënyrë që të merren dhe adresohen në kohë shqetësimet specifike për kompensimin dhe zhvendosjen që ngrihen nga personat e zhvendosur dhe / ose anëtarët e komuniteteve nikoqire, duke përfshirë një mekanizëm rekursi të hartuar për të zgjidhur mosmarrëveshjet në mënyrë të paanshme.

2.4. KORNIZA INSTITUCIONALE PËR PËRVETËSIMIN E TOKËS NË KOSOVË

Në përputhje me Ligjin për Shpronësim të Kosovës, organi administrativ ("organi shpronësues") i cili është përgjegjës për shpronësimin e tokës për këtë Projekt është Qeveria e Kosovës përmes **Ministrit të Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor (MMPH)**, duke vepruar si autoritet shpronësues në emër të të gjitha autoriteteve të nivelit qendror⁸.

Institucionet tjera kyçe të përfshira në procesin e shpronësimit janë:

- **Zyra e Vlerësimit të Pasurisë së Paluajtshme** (brenda Departamentit të Tatimit në Pronë) në kuadër të Ministrisë së Financave, autoriteti i vetëm publik kompetent për vlerësimin e çdo prone të paluajtshme që i nënshtrohet shpronësimit nga çdo organ shpronësues (komunë ose qeveria).
- **Agjencia Kadastrale e Kosovës (AKK)**, autoriteti më i lartë i kadastrës, gjeodezisë dhe kartografisë në Kosovë, përgjegjës për administrimin e përgjithshëm të regjistrit të kompjuterizuar të të drejtave mbi pronën e paluajtshme në Kosovë.
- **Zyrat Kadastrale Komunale**, që kërkohet të regjistrojnë (në Regjistrin e të Drejtave të Pronës së Paluajtshme) vendimet përfundimtare për shpronësimin e pronës së paluajtshme (të dorëzuar nga organi shpronësues) me qëllim që t'i pengojë pronarët ose zotëruesit e interesit të transferojnë ose t'i japin ndonjë personi të tretë ndonjë të drejtë pronësie ose të interesit apo të drejtave tjera lidhur me pronën përkatëse, dhe të kryejnë ndonjë punë ndërtimore në pronën përkatëse.

⁸ Sipas Vendimit të Qeverisë Nr. 05/147 të datës 05 tetor 2010 Zyra e Shpronësimit u krijua në kuadër të MMPH.

2.5. ANALIZA E HENDEQEVE DHE MEKANIZMAT E PËRAFRIMIT

Tabela 2 ofron një pasqyrë të krahasimit të kornizës ligjore të Kosovës për shpronësimet dhe KP 5 të BERZH: përvetësimi i tokës, kërkesat për risistemimet/rivendosjet jovullnetare dhe zhvendosjet ekonomike dhe veprimet që duhen ndërmarrë për të kapërcyer ndonjë mospërputhje të legjislacionit kombëtar me atë të kërkesave të BERZH-it.

Çështja	Dispozitat e Ligjit të Kosovës për shpronësim	Kërkesat e BERZH-it	Masa / Aktiviteti për të plotësuar hendekun
Shmangia ose minimizimi i zhvendosjes	Nuk ekziston asnjë dispozitë për shmangien ose minimizimin e zhvendosjes.	Shqyrtimi i projekt dizajnëve të mundshme alternative për të shmangur ose të paktën minimizuar zhvendosjen fizike dhe / ose ekonomike, duke balancuar kostot dhe përfitimet mjedisore, sociale dhe financiare.	Projekti do të mundësojë shqyrtimin e rishtrirjeve/riarranzhimeve mikro me qëllim që të shmangët përvetësimi i tokës aty ku është e mundur, në përputhje me parimet kryesore të përvetësimit / kompensimit të tokës të përcaktuara në PPT.
Planifikimi dhe zbatimi i risistemimit/rivendosjes	Kërkohe vetëm një studim i shpronësimit si regjistrim bazë, asnjë kërkesë e qartë lidhur me anketimet socio-ekonomike ose zhvillim të planeve të risistemimit.	Duhet të bëhet një regjistrim dhe një vlerësim bazë socio-ekonomik për të identifikuar personat që do të zhvendosen dhe për të përcaktuar se kujt do t'i takojë kompensimi dhe asistencë si dhe duhet të përgatitet dhe të zbatohet një plan veprimi për risistemimin/rivendosjen.	Plani i Përvetësimit të Tokës (PPT) përmban një regjistrim të popullsisë dhe një studim socio-ekonomik dhe një matricë të të drejtave/titujve.
Vendosjet e negociuara	Nuk kërkon e as inkurajon vendosjet e negociuara	Inkurajon vendosjet e negociuara për t'iu shmangur shpronësimit dhe për të eliminuar nevojën për të përdorë autoritetin qeveritar për largimin e njerëzve me forcë.	Vendosjet e negociuara do të realizohen aty ku është e mundur, madje edhe përpara fillimit të procesit të shpronësimit, në përputhje me parimet kryesore të përvetësimit / kompensimit të tokës të përcaktuara në PPT.
Pranueshmëria/kualifikueshmëria dhe formaliteti	Shpronësimi kryhet vetëm për pronën e paluajtshme dhe strukturat e ndërtimit në pronën e paluajtshme	Mungesa e dokumentacionit të pronësisë nuk përjashton nga kualifikimi për ndihmë çdo bartës të pretenduar ose pretendues të pronës, pavarësisht nga statusi i	Prona e paluajtshme duhet të kompensohet pavarësisht nga statusi i formalitetit.

Çështja	Dispozitat e Ligjit të Kosovës për shpronësim	Kërkesat e BERZH-it	Masa / Aktiviteti për të plotësuar hendekun
Përdoruesit joformal të tokës dhe autorizimet	private. Procesi është i zbatueshëm vetëm për strukturat që janë të legalizuara ose që mund të legalizohen sipas ligjeve në fuqi në Kosovë në datën e nxjerrjes së vendimit përfundimtar për shpronësim.	tyre formal.	
	Përdoruesit joformal të tokës nuk njihen. Nuk ka provizione mbi të drejtat e kësaj kategorie personash.	Kompensimi që do të sigurohet për përmirësime në tokë dhe humbje të aseteve të ndryshme nga toka dhe asistenca për rivendosje u ofrohet përdoruesve joformal të tokës me kosto të plotë zëvendësimit.	Përdoruesit joformal të tokës të prekur nga humbja e aseteve dhe / ose përmirësimet në tokë do të marrin kompensim me koston e plotë të zëvendësimit.
	Sigurimi i kompensimit në vlerë të zëvendësimit	Kompensimi paguhet në bazë të vlerës së tregut të pronës. Nuk ka udhëzime specifike në rastet kur nevojitet restaurimi i jetesës.	Personat e prekur nga humbja e përhershme e parcelave të tokës do të marrin kompensim me koston e plotë të zëvendësimit. Personat e prekur nga tokë do të marrin plotë të zëvendësimit.
	Rivendosja e jetesës	Masat e restaurimit të jetesës duhet të zbatohen për të siguruar që njerëzit e prekur të rivendosin ose, nëse është e mundur, të përmirësojnë standardet e para të projektit të jetesës, të jetesës dhe aktiviteteve të punësimit. Masat mund të bazohen në tokë, burime, paga dhe / ose aktivitete afariste.	Konsultimi me bizneset e prekura zbatohet si pjesë e sondazhit të dytë social-ekonomik të ndërmarrë për këtë PPTRJ. Masat e restaurimit të jetesës, kompensimet dhe praktikat e monitorimit të përcaktuara në PPTRJ.

Data përfundimtare	Udhëzimi Administrativ i Nën-Ligjit MF-Nr. 02/2015⁹ mbulon humbjen e të ardhurave neto dhe rritjen e shpenzimeve për pronën e shpronësuar dhe i konsideron ato si dëm (neni 14). Humbja e të ardhurave neto deri në restaurimin e biznesit në një lokacion tjetër është kompensuar në bazë të të ardhurave neto 6 mujore dhe paguhet gjatë periudhës 6 mujore. Pagat për punëtorët e prekur paguhen gjatë periudhës	Kompensimi do të sigurohet para zhvendosjes ose vendosjes së kufizimeve të qasjes Konsultimi me personat e prekur është thelbësor për të kuptuar pikëpamjet e tyre se si mund të rikthehen mjetet e tyre të jetesës
	Përcakton dispozitat mbi datën përfundimtare, por nuk kërkon që data e tillë të jetë mirë e dokumentuar dhe shpërndarë në të gjithë zonën e projektit. Sipas legjislacionit kombëtar,	Individët që lëvizin/shpërngulen në zonën e prekur të projektit pas datës përfundimtare nuk do të kenë të drejtën për kompensim dhe lloje të tjera të asistencës. Informatat në lidhje me datën përfundimtare do të dokumentohen mirë dhe shpërndahen në të gjithë zonën e projektit.

Data përfundimtare do të shpaloset dhe shpërndahet publikisht në media dhe takime publike në komunitetet e prekura përkatëse, në përputhje me parimet kryesore të përvetësimit / kompensimit të tokës të përcaktuara në PPT.

⁹ Instruksion Administrativ MeF-No 02/2015 për miratimin e metodave të vlerësimit teknik dhe kriterëve për llogaritjen e shumës së kompensimit për pronën e paluajtshme të shpronësuar dhe dëmet në lidhje me shpronësimin

Çështja	Dispozitat e Ligjit të Kosovës për shpronësim	Kërkesat e BERZH-it	Masa / Aktiviteti për të plotësuar hendekun
	data përfundimtare do të jetë data kur Organi shpronësues publikon vendimin për pranimin e kërkesës për përpunim të mëtejshëm në Gazetën Zyrtare dhe në një gazetë që gëzon qarkullim të gjerë në Kosovë. Kompensimi nuk do të paguhet për koston ose vlerën për ndonjë përmirësim të pronës pas datës në të cilën është publikuar vendimi i pranimin të një kërkesë për përpunimin e mëtejshëm të shpronësimit në Gazetën Zyrtare, ose për çdo ndryshim në vlerën e tregut të pronës, pas qoftë datës së miratimit të vendimit që autorizon aktivitetet përgatitore ose datës së paraqitjes fillestare të kërkesës për shpronësim, cilado që është në rend e para. Data		

Çështja	Dispozitat e Ligjit të Kosovës për shpronësim	Kërkesat e BERZH-it	Masa / Aktiviteti për të plotësuar hendekun
Individët dhe grupet e cenueshme Mekanizmi i Ankimit Konsultimet dhe sigurimi i informacioneve	përfundimtare zbatohet për të drejtat formale ose të drejtat e njohura ligjore në pronë.		
	Nuk ka masa të posaçme në lidhje me grupet e cenueshme.	Duhet t'i kushtohet vëmendje e veçantë grupeve të cenueshme.	Identifikimi i personave të cenueshëm të vlerësuar në këtë PPT. Nuk është identifikuar asnjë person i tillë.
	Pronarët ose zotëruesit e interesave kanë të drejtë të paraqesin ankesa në faza të ndryshme të procesit (gjatë vlerësimit të nevojës për shpronësim dhe ligjshmërinë e procesit dhe gjatë përcaktimit të vlerës së paketës së kompensimit) dhe t'i paraqesin komente me shkrim autoritetit shpronësues gjatë procesit të konsultimit por nuk ka kërkesa për mekanizëm të ankesave specifik për projektin. Nuk njihen procese të konsultimit joformal jashta mekanizmit të ankesave në dy faza të përshkruar më sipër.	Një mekanizëm i ankesave specifik për projektin duhet të krijohet sa më herët që është e mundur në proces, për të marrë dhe shqetësimet specifike në lidhje me kompensimin dhe zhvendosjen që ngrihen nga persona të zhvendosur dhe / ose anëtarë të komuniteteve pritëse.	Procedura e ankimit është ngritur nga Plani i Angazhimit të Palës së Interesit (SEP) dhe është përfshirë në PPT, dhe do të zbatohet nga MI.
	Autoriteti Shpronësues bën shpalosjen e informacioneve	Informatat që gjenden në PPT [dhe dokumentet e tjera të shpalosura siç është SEP (plani i	Përveç shpalosjes së informacionit të përcaktuar nga legjislacioni kombëtar, NJIP do të sigurojë që PPTRJ-ja

Çështja	Dispozitat e Ligjit të Kosovës për shpronësim	Kërkesat e BERZH-it	Masa / Aktiviteti për të plotësuar hendekun
	në vijim: njofton mbajtësin e pronës për kërkesën e paraqitur për shpronësim,	angazhimit të palëve të interesit]] duhet të shpalosen publikisht për të siguruar që njerëzit e prekur të kuptojnë procedurat e	të shpaloset publikisht dhe se dhënia e informacionit dhe konsultimet kryhen në përputhje me PPT-n me të gjithë PAP-të pavarësisht nga statusi i formalitetit.
	publikon Vendimin për miratimin e Kërkesës, mbanë një dëgjim publik në Komunën ku ndodhen pronat, njofton pronarët	kompensimit dhe të dinë se çfarë të presin në faza të ndryshme të projektit. Konsultimet me të gjitha PAP-të (palët e prekura të projektit) do të vazhdojnë gjatë gjithë ciklit të jetës së Projektit në përputhje me PPT-në,	Për sa i përket pronarëve të munguar të pronave. MI duhet të angazhohet në mënyrë të qartë për të përdorur përmëkë të arsyeshme për identifikimin e duhur dhe zëriten e cdo pronari të munguar të pronave për të siguruar
	e prekur / mbajtësit e interesave për të drejtën e tyre për të parashtruar ankesë në gjykatën kompetente për të kundërshtuar Vendimin, publikon Vendimin Përfundimtar për pranimin ose refuzimin e kërkesës.	d.m.th. ato do të ndërmerren gjatë zbatimit të kompensimit dhe monitorimit dhe vlerësimit të pagesës së kompensimit.	ofrimin me kohë dhe adekuat të informacionit dhe konsultimet në përputhje me PPTRJ.
	Nuk ka provizione mbi pronarët që mungojnë nga prona gjatë procesit të shpronësimit, pra nuk ka masa për të siguruar të drejtat e këtyre pronarëve që të informohen në kohë dhe si duhet për çdo veprim administrativ të ndërmarrë ndaj pronës së tyre dhe për mjetet efektive juridike.		

Çështja	Dispozitat e Ligjit të Kosovës për shpronësim	Kërkesat e BERZH-it	Masa / Aktiviteti për të plotësuar hendeke
	provizione mbi shpalosjen e informacionit ose konsultimet me palët e tjera të interesit që nuk janë identifikuar në Kërkesën për Shpronësim (p.sh. përdoruesit joformal)		
Monitorimi i zbatimit të risistemimit/rivendosjes	Nuk ka provizione	Marrëveshjet për monitorimin e rivendosjes duhet të përcaktohen nga plani i rivendosjes.	Monitorimi do të kryhet nga Ministria siç është përcaktuar në PPTRJ.

Tabela 2: Analiza e hendeqeve që janë relevante për shpronësimin dhe mekanizmat e propozuar për afrues/tejkalues

3. INFORMACIONI BAZË

3.1. REGJISTRIMI I PËRGJITHSHËM

Popullsia e prekur potencialisht dhe parcelat e tokës u identifikuan në bazë të dokumentacionit të disponueshëm të projektit për zgjerimin e rrugës për qasje në komunën e Gjilanit. U përdorën të dhënat kadastrale (të dhënat mbi pronësinë e saktë dhe gjendjen e përdorimit) nga Elaborati i Shpronësimit. Metodat shitesë të përdorura për grumbullimin e të dhënave për përgatitjen e Regjistrimit të përgjithshëm përfshinin observime në terren dhe ecje tërthore.

Regjistrimi i përgjithshëm i të gjithë PAP-ve përgjatë rrugës së projektit u zhvillua në mënyrë që të mblidhen dhe analizohen të dhënat dhe informatat e nevojshme për të identifikuar të gjitha kategoritë e ndikimeve. Baza e të dhënave të Regjistrimit të përgjithshëm përmban të dhëna për sa vijon:

1. vendndodhjen dhe Komunën Kadastrale,
2. numrin e parcelës së tokës,
3. llojin e parcelës së tokës,
4. llojin e identifikuar të ndikimit,
5. sipërfaqen e përgjithshme të parcelës së tokës (m²).

Baza e plotë e të dhënave është në formë të një dokumenti të veçantë në Excel.

Informacioni konfidencial për personat dhe pronat individuale nuk do të shpaloset publikisht nga MI dhe/ose BERZH.

Nga 105 persona të vizituar, 3 persona nuk u intervistuan për shkak të arsyeve të mëposhtme:

- 2 persona refuzuan të intervistoheshin ose nuk ofruan përgjigje ndaj pyetjeve të parashtruara;
- 1 ngastër ishte tokë e pabanuar.

Të intervistuarit deklaruan se zona e ndikuar nga projekti përdoret për aktivitete të biznesit.

Pritet që 67 persona të anketuar të preken nga marrja e tokës, siç tregohet në vijim:

- 48 persona me të drejtë formale mbi tokën (të regjistruar në Elaboratin e

Shpronësimit) në komunat kadastrale Gjilan dhe Livoq i Epërm në komunën e Gjilanit;

- 19 persona¹⁰ në komunën kadastrale Koretishtë (Komuna e Novobërdës). Në atë kohë, në Elaboratin e Shpronësimit nuk kishte listë të parcelave individuale me pronarët për këtë komunë në Elaboratin e Shpronësimit, por vetëm të sipërfaqes së përgjithshme të tokës së prekur nga Projekti. Shpronësimi për këtë zonë kishte përfunduar në vitin 1974 dhe ndryshimet ishin pasqyruar më vonë në regjistrin kadastral gjatë muajit dhjetor 2017 (siç përshkruhet në seksionin 1.3.1 të këtij PPTRJ). Këta persona janë kompensuar për shpronësimin në epokën jugosllave. Përdoruesit joformal të tokës që kanë zënë këtë tokë që nga kjo kohë, do të kompensohen ende për çdo strukturë apo përmirësim të tokës, si dhe çdo ndikim jetësor.

Për shkak të ndryshimeve të fundit në Maj 2019, janë identifikuar tre përdorues formal shtesë që do të preken nga përvetësimi i tokës. Lloji dhe përmasat e ndikimeve të identifikuara elaborohen në seksionin 3.3 të këtij PPTRJ.

3.2. ANKETA SOCIO-EKONOMIKE

Anketa e parë socio-ekonomike është kryer gjatë korrikut 2017 për të kërkuar mendimet e PAP-ve lidhur me ndikimet e projektit dhe pagesat e kompensimit, si dhe për të marrë të dhëna specifike mbi jetesën aktuale dhe kushtet e jetesës së PAP-ve, duke përfshirë identifikimin e kategorive të cënueshme të PAP-ve.

Anketa është kryer në periudhën 13-16 korrik 2017 nga një ekip i anketuesve të trajnuar, në bazë të pyetësorëve të anketave të përgatitura nga ekspertë për përvetësim të tokës. Ekipi i anketuesve vizitoi pronat e identifikuara. Intervistat u kryen me pronarët / përdoruesit e prekur që jetonin në parcelat e prekura të tokës ose të pranishme në kohën e Anketës. Parcelat tokësore pa struktura ose pa askënd në to u regjistruan nga anketuesit në bazën e të dhënave të Regjistrimit të përgjithshëm.

Për qëllime të Anketës Socio-Ekonomike, janë përdorur tri lloje pyetësorësh, si më poshtë:

- (i) Pyetësori për pronarët e tokave (d.m.th. pronarët / shfrytëzuesit e parcelave të tokës pa struktura), dhe
- (ii) Pyetësori për familjet (p.sh. njerëzit që jetojnë në ose që përdorin strukturat banuese të prekura nga Projekti),
- (iii) Pyetësori për bizneset (p.sh. bizneset e vendosura në parcelën e tokës të prekur nga Projekti).

Përveç kësaj, çdo parcelë e tokës pa pronarë ose shfrytëzues të pranishëm u regjistrua nga anketuesit në bazën e të dhënave të Regjistrimit të përgjithshëm me të dhënat e mëposhtme: (i) vendndodhja, (ii) numri i parcelës kadastrale; (iii) e gjithë parcela e prekur (po / jo); (iv) strukturat fizike; (v) strukturat natyrore / kulturat; (vi) informacionin e marrë nga fqinjët, nëse ka.

Bizneset dhe aktivitetet e tyre përgjatë apo në këtë pjesë të rrugës janë identifikuar edhe gjatë anketës së parë socio-ekonomike. Për shkak të faktit që të anketuarit nga anketa e parë nuk kanë dhënë informata mbi p.sh. të ardhurat neto vjetore, një anketë shtesë përcjellëse është realizuar gjatë janarit dhe shkurtit 2018 për të mbuluar informatat që mungojnë në p.sh. lloji i biznesit, shkalla e ndikimit mbi bizneset dhe mundësitë e restaurimit, shkalla e ndikimit në mjetet e jetesës dhe mundësitë e restaurimit të jetesës. Kjo anketë e dytë është ndërmarrë nga NJIP dhe kompania IC Consulenten si ekip mbështetës i NJIP. Për këtë qëllim janë zhvilluar tre Pyetësorë si më poshtë:

- (i) Pyetësori për pronarët e bizneseve dhe ndërtesave (d.m.th. pronarët e biznesit që zhvillohet në baza ditore në ndërtesën / strukturën në pronësi të pronarit të biznesit),

¹⁰ Numri i përditësuar i parcelave të prekura të bizneseve është 20, nga të cilat 5 parcela janë toka publike. Pjesa tjetër prej 15 parcelave janë private në pronësi të gjithsej 11 shfrytëzuesve

- (ii) Pyetësi për pronarët e bizneseve (d.m.th. pronarët qiramarrës të bizneseve që gjenden në strukturat që do të preken nga Projekti që janë në pronësi të

një pronari tjetër të ndërtesës)

- (iii) Pyetësi për pronarët e ndërtesës (d.m.th. pronarët e ndërtesave që gjenden në parcelën e tokës të prekur nga Projekti që momentalisht nuk përdoren për të zhvilluar biznesin, por me potencial për t'u përdorur si struktura biznesi).

Lista e bizneseve të prekura është nxjerrë nga Planet për Blerjen e Tokës për Rrugën e Qasjes në Gjilan (nëntor 2017) ku janë identifikuar edhe përdoruesit joformalë ashtu edhe ata formalë. Njësia për mbështetje të PIU dhe NJIP kanë organizuar vizitat dhe intervistat me PAP. Ekipi i anketuesve vizitoi pronat e synuara të identifikuara si vende të bizneseve të prekura për shkak të blerjes së tokës. Intervistat u kryen me pronarët e bizneseve dhe punëtorët e biznesit që kanë bizneset e tyre të vendosura në parcelat e prekura të tokës dhe që ishin të pranishëm në kohën e Sondazhit. Parcelat e tokave pa struktura apo askush nuk ishin regjistruar nga anketuesit në bazën e të dhënave të Anketës. Në parcelat e tokës ku nuk kishte askënd të pranishëm në vend u ri-kontaktuan nëpërmjet telefonit.

Të dhënat e mbledhura nga anketa e dytë socio-ekonomike janë përmbledhur në fletët e Excel-it gjatë muajit shkurt 2018 me qëllim të përpilimit të bazës elektronike të të dhënave të anketës së dytë të synuar. Këto të dhëna janë përdorur për të identifikuar shkallën e ndikimeve të biznesit / jetesës, si dhe për të identifikuar dhe sugjeruar mundësitë për restaurimin e bizneseve / mjeteve të jetesës, respektivisht për zhvillimin e këtij Plani të Përgatitjes së Tokës dhe Restaurimit të Jetës.

Gjatë muajit nëntor dhe dhjetor 2018, një kompani e palës së tretë dhe një ekspert i pavarur socio-ekonomik është angazhuar nga NJIP për të ndërmarrë mbledhjen e të dhënave mbi pasuritë dhe bizneset që do të preken. Rezultatet e anketës së tretë janë përdorur për të përcaktuar ndikimet e sakta mbi mjetet e jetesës dhe për të llogaritur kompensimin e përshtatshëm për humbjen e jetesës.

3.3. NDIKIMET E IDENTIFIKUARA

Sipas Elaboratit të Shpronësimit, seksioni i rrugës do të prekë 88 parcela të tokës në 2 komuna kadastrale (Gjilan dhe Livoq i Epërm) që ndodhen në komunën e Gjilanit. Nga këto, 40 parcela janë të listuara si tokë komunale ose si rrugë komunale (me një total prej 29,062.00 m²) dhe 48 janë në pronësi private (me gjithsej 5,309.50 m²) me pronarë të ndryshëm (një ose më shumë pronarë). Siç është cekur në këtë dokument, Elaborati i Shpronësimit për Komunën e Novobërdës është finalizuar në dhjetor 2017, i cili përmban listën e parcelave individuale në Komunën e Novobërdës duke përfshirë të dhënat mbi pronësinë e parcelave, marrjen e tokës për secilën parcelë dhe përdorimin e tashëm dhe të ardhshëm të tokës. Bazuar në këto të dhëna, marrja e tokës për qëllimin e projektit në Komunën e Novobërdës arrin në 18,099,00m² në total, prej të cilave tokë private është 7,873 m² dhe pjesa tjetër prej 10,226 m² është tokë në pronësi publike.

Sipas informatave nga NJIP, shpronësimi i tokës në Komunën e Novobërdës u përfundua në vitin 1974 dhe vetëm azhurnimi i regjistrit të kadastrës mbeti i papërfunduar deri në dhjetor 2017. Elaborati i Shpronësimit për një pjesë të seksionit rrugor të ndodhur në Komunën e Novobërdës, zona kadastrale Koretishtë (dhjetor 2017) është përdorur për të përditësuar këtë PPTRJ. Sipërfaqja e përgjithshme e tokës që do të kërkohet për qëllime të Projektit, duke përfshirë tokën që gjendet në territorin e Komunës së Gjilanit edhe të Novobërdës është 52,470.50 m² sipas Elaborateve të Shpronësimit (tokë private dhe publike)¹¹.

Sipas Elaboratit, Projekti do të kërkojë përvetësimin e tokës prej 3 parcela të plota të tokës (toka komunale), me një sipërfaqe totale prej 542 m² në komunën e Gjilanit. Toka e mbetur komunale është subjekt i shpronësimit të pjesshëm. Parcelat e tokës private do të preken kryesisht nga përvetësimi i pjesshëm i tokës, me përjashtim të katër parcelave që

¹¹ Kjo përfshin tokën në Komunat e Gjilanit dhe Novobërdës.

do të shpronësohen plotësisht (komuna e Gjilanit). Për Komunën e Novobërdës, Projekti do të kërkojë përvetësimin e 5 parcelave të plota të tokës (tokë private), me një sipërfaqe totale prej 3,725 m². Toka e mbetur private dhe komunale është subjekt i shpronësimit të pjesshëm. Parcelat e tokave private do të preken kryesisht nga përvetësimi i pjesshëm i tokës, me përjashtim të pesë pesë parcelave të përmendura që duhet të shpronësohen plotësisht (Komuna e Novobërdës). Zonat e prekura përdoren kryesisht për aktivitete të biznesit, d.m.th. për ruajtjen dhe/ose ekspozimin e përkohshëm të mallrave dhe

materialeve para lokaleve afariste, ose si parkingje. Tabela 3 paraqet zbërthim të hollësishme të ndikimeve të projektit në pronën private lidhur me përvetësimin e tokës. Nuk mund të përcaktohet nga Elaborati i Shpronësimit nëse strukturat do të preken nga marrja e tokës. Megjithatë, siç është përcaktuar gjatë anketës së realizuar në qershor 2017, nuk pritet që ekonomitë familjare të zhvendosen fizikisht si pasojë e zbatimit të Projektit. Gjithashtu, aasnjë familje nuk do të largohet për segmentin e rrugës që ndodhet në Komunën e Novobërdës. Bazuar në të gjeturat nga sondazhi i dytë dhe i tretë socio-ekonomik, priten ndikime të pjesshme ndaj strukturave të biznesit për shkak të trazirave gjatë fazës së ndërtimit, si dhe ndikimet më të mëdha në biznesin që rezulton në zhvendosje ekonomike p.sh. biznesi nuk do të ishte i zbatueshëm për shkak të shpronësimit dhe ndikimeve në strukturat kryesore të biznesit gjatë ose pas zbatimit të projektit. Rrjedhimisht, dy biznese do të duhet të mbyllen në vendin e tanishëm, të kompensohen dhe të restaurohen në një vend tjetër. Sa i përket fazës së operimit të rrugës, ndikimi i mundshëm në disa nga bizneset është që ato mund të humbasin aksesin që gëzojnë për momentin. Megjithatë, masaa zbutëse do të ndërmerren. Duke pasur parasysh ndryshimet e fundit të projektit gjatë vitit 2019 për shkak të modifikimit të rrethrotullimit, përvetësimi shtesë i tokës prej 303 m² do të rezultojë në **përvetësimin total të tokës prej 52,773.5 m²**.

Gjithashtu pritet që do të jetë e nevojshme për të zënë përkohësisht një numër parcelash private dhe shtetërore për qëllime të vendosjes së stafit, makinave dhe materialit. Sidoqoftë, në këtë fazë të dizajnit të Projektit, nuk janë definuar lokacionet e sakta të kampeve ndërtimore dhe ende nuk mund të ofrohen parashikime mbi numrin e parcelave të tokës private që mund të preken në këtë mënyrë. Megjithatë Ligji Vendor për Shpronësimet e konsideron shpronësimin e përkohshëm (neni 29), okupimin dhe shfrytëzimin e përkohshëm të çdo pasurie të paluajtshme private apo publike në qoftë se është e mundur vetëm në një veprim të tillë:

- në rast se toka është e domosdoshme për zbatimin e masave urgjente të nevojshme për mbrojtjen e jetës, shëndetit ose pronës ose zbatimin ose rivendosjen e rendit publik; dhe
- masa të tilla bëhen të domosdoshme për shkak të një ngjarjeje madhore ose për shkak të luftës, trazirave, trazirave civile ose ngjarjeje të ngjashme të jashtëzakonshme.

Prandaj, kontraktuesi do të jetë përgjegjës për zbatimin e një plani të qasjes së tokës që është në përputhje me këtë PPTRJ.

Ndikimi	Komuna	Komuna kadastrale	Numri i parcelave të tokës	Sipërfaqja e përafërt e tokës që i nënshtrohet shpronësimit (m ²)	Komente ¹²
Përvetësimi i plotë i tokës	Gjilan	Gjilan	4	1,797.00	-
		Livoq i Epërm	-	-	-

¹² Sipas Elaboratit të Shpronësimit të zhvilluar për këtë seksion.

Përvetësimi i pjesshëm i tokës	Novobërda	Koretishtë	5	3,725.00	
	Gjilan	Gjilan	22	1,818.40	-
		Livoq i Epërm	22	1,099.10	-
	Novobërda	Koretishtë	84	10,529.00	

Tabela 3: Përmbledhje e ndikimeve të projektit lidhur me përvetësimin e tokës nga prona private

Duke mbivendosur të dhënat kadastrale me dizajnin e Projektit, Konsulenti kishte mundësi t'i prodhonte ndikimet e pritura në strukturat e pranishme në parcelat private të listuara në Elaboratet e Shpronësimit për komunën e Gjilanit dhe të Novobërdës, siç tregohet në Tabelën 4.

Në bazë të anketës, strukturat e ndikuara që janë paraqitur në vijim nuk janë rezidenciale, prandaj nuk parashikohet zhvendosje fizike e pronarëve formal të tokës sipas Projektit. Parcelat e tjera që nuk janë të listuara në këtë tabelë pritet të ndikohen vetëm nga marrja e tokës. Sidoqoftë, përmasat e ndikimit në PAP-të formal do të verifikohet gjatë procesit të shpronësimit në përputhje me Ligjin për Shpronësim, gjatë vlerësimit të pronës dhe ky është vetëm informacion indikativ/tregues.

Nr.	Nr. i parcelës.	Komuna	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e prekjës së biznesit
1.	541-1	Gjilan	Bar restorant	Tërësore
2.	558-2 558-3 558-15	Gjilan	Pikë Derivatesh	Tërësore
3.	611-20	Gjilan	Materiale Ndërtimi	Pjesore (Bazë zhavorri dhe blloqe betoni për aksesin në parcelë dhe objekt. Mure Betoni)
4.	541/12	Gjilan	Pikë Derivatesh	Pjesore (strehë)
5.	541-3/11	Gjilan	Dyqan Mix	Pjesore (bazë zhavorri për hyrjen në parcelë dhe magazinën për materiale ndërtimi)
6.	4907-1	Novobërda	Restorant	Pjesore (blloqe betoni për aksesin)
7.	4907-2	Novobërda	Punime Metalike	Pjesore (blloqe betoni dhe bazë zhavorri për aksesin në parcelë)

Tabela 4: Përmbledhje e ndikimeve të projektit në lidhje me përvetësimin e tokës të bizneseve të anketuara në Komunën e Gjilanit dhe Komunën e Nobobërdës¹³

¹³ Informacioni për bizneset e prekura që ndodhen në territorin e Novobërdës është siguruar në bazë të projekt dizajnit nga Elaborati për Shpronësim për pjesën e rrugës për qasje në Gjilan në territorin e Komunës së Novobërdës (2017)

Toka dhe/ose strukturat që do të merren nga personat pa pretendime formale mbi tokën nuk janë regjistruar në Elaboratin e Shpronësimit, pasi që Ligji për Shpronësim njih vetëm pronarët formal.

Për të marrë të dhëna lidhur me ndikimet ndaj personave pa pretendime formale mbi tokën dhe që nuk janë të regjistruar në dokumentet zyrtare të shpronësimit, Konsulenti ka mbivendosur/krahasuar të dhënat kadastrale në dizajnin e Projektit dhe gjithashtu ka përdorur të dhënat e mbledhura gjatë anketimit të tretë Socio-Ekonomik Tabela 5 ofron një pasqyrë të ndikimeve mbi PAP-të pa pretendime formale mbi tokë. Të gjitha parcelat e prekura përdoren për aktivitete të biznesit, siç përshkruhet në seksionin 3.4.7 të këtij PPTRJ.

Nr.	Nr. i parcelës.	Komuna	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e prekjës së biznesit
8.	577-13	Gjilan	Dyqan shitjes (materiale ndërtimi)	Pjesore (bazë betoni për akses në parcelë)
9.	589-4	Gjilan	Servis makinash / Palestër	Pjesore (bazë betoni për akses në parcelë)
10.	3984-21. 3984-29 558-3	Novobërdë	Servis Makinash	Pjesore (shtresë betoni për akses)
11.	3960-5. 3960-14	Novobërdë	Dizajn Grafik	Pjesore (bazë betoni për akses në parcelë)

Tabela 5: Përmbledhje e ndikimeve të projektit në lidhje me marrjen e tokës për bizneset joformale të anketuara në Komunën e Gjilanit dhe Komunën e Novobërdës

Siç shihet në Tabelën 5, ndikimi në PAP-të joformal kufizohet në pjesë të vogla të strukturave të ngritura në parcela që janë të regjistruara formalisht në komunën e Gjilanit dhe Novobërdës. Sipërfaqet e prekura përdoren për ruajtjen e përkohshme të materialeve dhe mallrave dhe si parkingje. Të gjithë të anketuarit në Pyetësorët nga sondazhi i dytë social-ekonomik i përgjigjur u përgjigjën se zona e parkimit nuk gjeneron të ardhura neto shtesë për biznesin dhe kështu nuk konsiderohet si lloji i jetesës por struktura mbështetëse e aktivitetit kryesor të biznesit.

3.4. NJERËZIT DHE PRONAT E PREKURA

3.4.1. Anëtarët e familjes

Asnjë familje nuk do të preket nga shpronësimi i tokës, si rezultat i zbatimit të Projektit.

3.4.2. Përkatësia etnike

Duke pasur parasysh se çështja mbi përkatësinë kombëtare dhe / ose etnike është një çështje e ndjeshme socio-politike, të anketuarve u është dhënë mundësia për t'iu përgjigjur pyetjes në një format të hapur. 100% e të anketuarve (11/12 ose 91.6% e përgjigjeve të ofruara nga bizneset dhe pronarët e ekzaminuar, njëri nuk i përgjigjej pyetjes dhe një ekzaminues ishte punonjësi në vend; 11/12 ose 91.6% ekzaminuar qiramarrësit e biznesmenëve, një ekzaminues nuk ofroi përgjigje për pyetjen dhe në dy lokacione nuk kishte të anketuar; 7/9 ose 77.7% ekzaminonin pronarët e ndërtesës, në tri lokacione nuk kishte të anketuar dhe dy të anketuar nuk ofruan përgjigjen) u deklaruan si shqiptarë. Vetëm një rom është regjistruar si i punësuar në vend.

3.4.3. Prodhimi bujqësor

Asnjë tokë përgjatë seksionit të Projektit nuk përdoret për prodhim bujqësor.

3.4.4. Cenueshmëria

Duke qenë se seksioni i Projektit është i vendosur në një zonë komerciale, gjatë regjistrimit nuk janë identifikuar grupe vulnerabël që do të preken nga shpronësimi. Bazuar në gjetjet nga studimi i dytë social-ekonomik, asnjë biznes i udhëhequr nga femrat nuk u identifikua.

3.4.5. Humbjet e përceptuara

Të anketuarve iu kërkua të rendisin çdo lloj të mundshëm humbjeje të shkaktuar nga Projekti në një shkallë prej 1-3 sipas rëndësisë së saj, me 1 të cilat janë më të rëndësishmet: humbja e konsumatorëve, pengimi i biznesit për shkak të aktiviteteve ndërtimore, dëmtimi i pajisjeve dhe të tjera ndikimet. Të anketuarit vunë re se ndikimi më i rëndësishëm ishte shqetësimi i përkohshëm i orëve të tyre të punës gjatë fazës së ndërtimit për shkak të pluhurit dhe zhurmës nga aktivitetet e ndërtimit. Siç u tha më lart, një strukturë biznesi e papërfunduar e cila është e prekur nga shpronësimi është planifikuar të përdoret si vendbanim në vendin 395-10 në tokën private (Gjilan / CZ Livoq i Poshtëm). Bazuar në gjetjet nga sondazhi i dytë socio-ekonomik, priten ndikime **të përhershme dhe të pjesshme** ndaj strukturave të biznesit, të cilat lidhen me shqetësim të plotë gjatë ndërtimit ose me çrregullime të pjesshme, dhe kjo është konfirmuar edhe gjatë sondazhit të tretë Socio-Ekonomik. Preken nga shpronësimi dy struktura kryesore të biznesit (parcela nr: 541-1 tokë private me pikë derivatesh, dhe parcela nr: 558-2, 558-3 dhe 558-15 përdorur për bar-restorant), dhe kjo do të çojë në mbylljen e biznesit në këto vende. Të dy bizneset përdoren nga përdorues formalë.

Përsa i përket fazës së operimit, disa nga bizneset do të humbasin aksesin e tyre të tanishëm.

Shkalla e ndikimeve	Nr i Parcelës.	Komuna	Statusi:	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e prekjës së biznesit	PAP në total të ndikuar
Ndikime të përhershme ndaj strukturave të biznesit priten për shkak të shqetësimeve të plota gjatë ndërtimit	541-1	Gjilan	Formal	Gas station	Tërësisht	11
	558-2	Gjilan	Formal	Bar restaurant	Tërësisht	2
	558-3					
	558-15					
Ndikime të pjesshme ndaj strukturave të biznesit priten për shkak të shqetësimeve të pjesshme gjatë ndërtimit	611-20	Gjilan	Formal	Materiale Ndërtimi	Pjesërisht (bazë zhavorri dhe shtresë betoni për hyrjen në parcelë dhe objekt. Mure betoni)	2
	541/12	Gjilan	Formal	Pikë derivatesh	Pjesërisht (Streha)	-
	541-3/11	Gjilan	Formal	Dyqan Miks	Pjesërisht (bazë zhavorri për hyrjen në parcelë dhe magazinën për materiale ndërtimi)	6
	4907-1	Novobërda	Formal	Restorant	Pjesërisht (shtresë 7 betoni për akses)	8
	4907-2	Novobërda	Formal	Punime Metali	Pjesërisht (bazë betoni dhe zhavorri për hyrjen në parcelë)	4
	577-13	Gjilan	Joformal	Pikë shitje (materiale ndërtimi)	Pjesërisht (bazë betoni për akses në parcelë)	8
	589-4	Gjilan	Joformal	Servis Automjete / Palestër	Pjesërisht (bazë betoni për akses në parcelë)	1
	3984-21. 3984-29 558-3	Novobërda	Joformal	Servis Automejtesh	Pjesërisht (blloqe betoni për akses)	6
	3960-5. 3960-14	Novobërda	Joformal	Dizajn Grafik	Pjesërisht (bazë betoni për akses në parcelë)	1

Tabela 6: Tabela përmbledhëse e humbjeve të perceptuara

3.4.6. Preferencat e Kompensimit

Vetëm një i anketuar shprehu një preferencë kompensimi, duke thënë që do të ishte i kënaqur me kompensimin monetar, ndërsa PAP-të tjerë të anketuar nuk patën preferenca ose kërkesa specifike për kompensim. PAP-të (një total prej 96) ofruan përkrahje me shkrim për Projektin në një deklaratë, duke thënë se nuk kanë kërkesa të veçanta (shih Shtojcën 4 për përkthimin e letrës së mbështetjes).

3.4.7. Bizneset

Sipas rezultateve të anketës, një total prej 11 bizneseve do të preken nga shpronësimi i tokës në pjesën e rrugës që ndodhet në Komunën e Gjilanit dhe Novobërdës siç përcaktohet në seksionin 3.3. Shumica e bizneseve të prekura punësojnë një deri në katër persona; ndërsa një numër i bizneseve punësojnë 5-6 persona dhe një biznes punëson 11 persona. Bizneset janë të llojit që nga stacione të benzinës, dyqane materialesh ndërtimi, riparim makinash dhe restorante. Në total, 2 prona shfrytëzohen nga përdoruesit joformalë të tokës në pjesën e rrugës që gjendet në Komunën e Gjilanit dhe 2 prona shfrytëzohen nga përdoruesit joformalë të tokës në pjesën e rrugës që gjendet në Komunën e Novobërdës, siç përcaktohet në Tabelën 6.

Nëse përdoruesit e tokave joformale nuk janë në gjendje të ofrojnë dëshmi të pronësisë në periudhën pasuese, ata do të kenë pretendime për të drejtën në përputhje me matricën e të drejtave të paraqitura në Tabelën 9 të këtij dokumenti. Të dhënat zyrtare të kadastrës (një kopje të listës poseduese dhe regjistrave të pronave të tjera të paluajtshme, planeve kadastrale dhe hartave që mbulojnë parcelën ose objektet përkatëse) përfshijnë informacione si pronari i parcelës, numri i parcelës, gjendja e përdorimit ose deklarata e gjykatës lidhur me tokën e trashëguar, Kontrata e verifikuar e blerjes që përmban informacion mbi pronarin e mëparshëm / të ri të parcelës dhe të dhënat e tjera personale të identifikimit konsiderohet të jetë e vlefshme për të vërtetuar mungesën e pronësisë.

Tabela 7 jep informacion mbi shkallën dhe llojin e ndikimeve të biznesit.

Shkalla dhe lloji i ndikimeve	Faza e projektit	Kategoria
Ndikimet e pjesshme ndaj biznesit (p.sh. ndikimet ndaj strukturave, ndikimet në akses, ndikimet në parkim), por biznesi mbetet i qëndrueshëm	Faza e ndërtimit dhe faza e operimit	Pronarët e bizneseve dhe ndërtuesve / Pronarët e bizneseve
Ndikimet e pjesshme ndaj biznesit (p.sh. ndikimet ndaj strukturave, ndikimet në akses, ndikimet në parkim), por biznesi mbetet i qëndrueshëm	Faza e ndërtimit	Punonjësit
Humbja e qiramarrësve dhe humbja e të ardhurave neto nga qiramarrësit	Faza e ndërtimit dhe faza e operimit	Pronarët e ndërtimit që zotërojnë tokën / që nuk zotërojnë tokën ku vepron biznesi (ndërtesa me qira) biznes
Biznesi nuk është më i suksesshëm (dmth. Ndërtesat kryesore janë të ndikuara ose qasja është aq e kufizuar saqë biznesi nuk mund të veprojë me fitim në vend)	Faza e ndërtimit dhe faza e operimit	Pronarët e bizneseve / pronarët e ndërtesave që zotërojnë tokën / që nuk zotërojnë tokën ku vepron biznesi
Biznesi nuk është më i suksesshëm (dmth. Ndërtesat kryesore janë të ndikuara ose qasja është aq e kufizuar saqë biznesi nuk mund të veprojë me fitim në vend)	Faza e ndërtimit dhe faza e operimit	Punonjësit

Tabela 7: Përmbledhja e ndikimeve të lidhura me projektin në bizneset e prekura

Gjatë anketimit të parë socio-ekonomike në vitin 2017, të anketuarit nuk kanë bërë të ditur të ardhurat e tyre neto mujore, kështu që potenciali për humbjen e të ardhurave neto për shkak të aktiviteteve ndërtimore / operative, të cilat parashihen të zgjasin 24 muaj, nuk mund të vlerësohen. Prandaj, një sondazh i dytë në shënjestër është ndërmarrë në vitin 2018, megjithatë vetëm pak të anketuar janë përgjigjur në këtë pyetje të veçantë mbi të ardhurat neto vjetore. Për llogaritjen përfundimtare të kompensimit burimi zyrtar i informacionit do t'i referohet pagës së përcaktuar nga Këshilli Ekonomik Fiskal që përcakton pagën minimale në Kosovë dhe të ardhurave neto të nxjerra nga Administrata Tatimore e Kosovës (periudha fiskale 2016-2017). Më e larta prej këtyre të dyjave (paga minimale dhe të ardhurat neto të nxjerra nga Administrata Tatimore) do të aplikohet.

Për informacion më të detajuar mbi ndikimin e biznesit, ju lutemi referojuni Shtojcës 5. Bazuar në informacionin nga sondazhi i dytë i synuar, pritet që për dy biznese Projekti do të shkaktojë humbje të përhershme të të ardhurave neto nga aktivitetet tregtare pasi strukturat kryesore të biznesit do të ndikohen nga shpronësimi dhe bizneset pritët të mbyllen ose të zhvendosen si rezultat i zbatimit të Projektit. Megjithatë, kompensimi do të paguhet për strukturat e prekura, humbjet e përkohshme të të ardhurave neto dhe pagave për punëtorët gjatë ndërprerjeve të përkohshme për shkak të fazës së ndërtimit. Për biznesin që do të preken përgjithmonë, duhet të sigurohet përkrahja në gjetjen e një lokacioni alternativ për biznesin, kompensimin për çdo shpenzim që lidhet me lëvizjen e biznesit të kompensuar, si dhe tranzicionin gjatë periudhës që duhet për të rivendosur biznesin në një vendndodhje alternativë e mbështetur (kompensimi i periudhës së tranzicionit i mbuluar)

Ekziston potencial që 9 biznese mund të preken përkohësisht nga humbja e aksesit ose pluhuri gjatë aktiviteteve të ndërtimit. Prandaj parcelat e specifikuar në Tabelën 8 do t'i nënshtrohen zbatimit në kohë të masave lehtësuese për të shmangur shqetësimet e përkohshme dhe ndikimet e pjesshme për bizneset, si:

- Lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin
- Të mbahet qasje në biznese në çdo kohë dhe të kufizojë humbjen e aksesit vetëm në orët e punës
- Organizimi adekuat i vendit të ndërtimit me qëllim të ruajtjen e qasjes në biznese
- Të monitorohet zbatimi i masave të sugjeruara.

Shkalla e ndikimeve	Nr i Parcelës.	Komuna	Statusi:	Lloji i biznesit të prekur	Shkalla e prekjës së biznesit	PAP në total të ndikuar
Ndikime të pjesshme ndaj strukturave të biznesit priten për shkak të shqetësimeve të pjesshme gjatë ndërtimit	611-20	Gjilan	Formal	Materiale Ndërtimi	Pjesërisht (bazë zhavorri dhe shtresë betoni për hyrjen në parcelë dhe objekt. Mure betoni)	2
	541/12	Gjilan	Formal	Pikë derivatesh	Pjesërisht (Streha)	-
	541-3/11	Gjilan	Formal	Dyqan Miks	Pjesërisht (bazë zhavorri për hyrjen në parcelë dhe magazinën për materiale ndërtimi)	6
	4907-1	Novobërda	Formal	Restorant	Pjesërisht (shtresë 7 betoni për akses)	8
	4907-2	Novobërda	Formal	Punime Metali	Pjesërisht (bazë betoni dhe zhavorri për hyrjen në parcelë)	4
	577-13	Gjilan	Informal	Pikë shitje (materiale ndërtimi)	Pjesërisht (bazë betoni për akses në parcelë)	8
	589-4	Gjilan	Joformal	Servis Automjetesh / Palestër	Pjesërisht (bazë betoni për akses në parcelë)	1
	3984-21. 3984-29 558-3	Novobërda	Joformal	Servis Automejtesh	Pjesërisht (blloqe betoni për akses)	6
	3960-5. 3960-14	Novobërda	Joformal	Dizajn Grafik	Pjesërisht (bazë betoni për akses në parcelë)	1

Tabela 8: Masat lehtësuese për tu aplikuar gjatë Fazës së Ndërtimit për parcelat e zgjedhura

Duke patur parasysh se ka ndikime që kanë të bëjnë me fazën e operimit pasi që priten që bizneset e prekura të jenë plotësisht të prekura, kjo fazë e projektit do të konsiderohet gjithashtu për kompensim. Masat e domosdoshme të restaurimit të jetesës janë megjithatë të zbatueshme para fazës së ndërtimit të rrugës.

4. PARIMET KRYESORE TË KOMPENSIMIT, PËRKUFIZIMET DHE ÇËSHTJET

Parimet e mëposhtme të përvetësimit të tokës dhe kompensimit janë marrë përsipër

nga Ministria e Infrastrukturës së Kosovës dhe do të respektohen gjatë zbatimit të Projektit:

1. **Përvetësimi i tokës** do të kryhet në përputhje me *Ligjin për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme në Kosovë*, Politikën Mjedisore dhe Sociale të BERZH-it 2014 dhe Kërkesën e saj të Performancës 5 (*Përvetësimi i Tokës, Risistemimi/rivendosja e Detyrueshme dhe Ekonomike*), këtë PPT dhe praktikat e mira ndërkombëtare. Projekti do të mundësojë marrjen parasysh të mikro rishtrirjeve/riarranzhimeve me qëllim që të shmanget përvetësimi i tokës aty ku është e mundur.
2. **Të gjithë personat e prekur do të njoftohen** dhe konsultohen gjatë përgatitjes dhe zbatimit të Projektit. Të gjithë pronarët, banorët dhe shfrytëzuesit do të vizitohen dhe do t'iu shpjegohet procesi i përvetësimit të tokës dhe ndikimet specifike në tokën e tyre, ashtu që të mundësohet bërja e mikro-rreshtimeve, në mënyrë që të jepet mundësia për të bërë mikro riarranzhime/rishtrirje për të zvogëluar ndikimet dhe shqetësimet e mundshme.
3. **Vendosje të negociuara do të kryhen** aty ku është e mundur për të ndihmuar në eliminimin e nevojës për të përdorur autoritetin qeveritar për t'i larguar njerëzit me forcë.
4. **Plani i detajuar i Përvetësimit të Tokës (PPT) në përputhje me KP 5** do t'i nënshtrohet konsultimit publik. Çdo informacion/e dhënë mbi pronat dhe personat e prekur në PPT,

do të trajtohet si informacion konfidencial dhe nuk do të shpaloet publikisht nga Ministria, ndonjë Komunë dhe/ose BERZH-i.¹⁴ PPTRJ-ja bazohet në informacione të besueshme, të përditësuara dhe përmban informata themelore për Projektin, ndikimet e Projektit, njerëzit e prekur dhe pasuritë (asetet), të drejtat e të gjitha kategorive të njerëzve të prekur si dhe çdo çështje ligjore që lidhen me risistemimin/rivendosjen ose ndonjë hendeku në mes legjislacionit të Kosovës dhe KP 5. **Anketa bazë/pikënisje socio-ekonomike dhe regjistrimi** për PPT-në kanë identifikuar si shfrytëzuesit formal ashtu dhe joformal të tokës/pronës.

5. **Data përfundimtare** për konstatimin e të drejtës/kualifikueshmërisë **për pronarët/përdoruesit formal të tokës** do të jetë **data në të cilën vendimi për pranimin e kërkesës** për procedim të mëtejshëm të shpronësimit (lëshuar para Vendimit preliminar) publikohet në Gazetën Zyrtare. Personat që janë vendosur në zonën e Projektit pas datës përfundimtare nuk do të kenë të drejtë për çfarëdo kompensimi. Data përfundimtare do të shpaloet dhe shpërndahet publikisht në media dhe takime publike në komunitetet e prekura përkatëse.

Data përfundimtare për vendosjen e të drejtës **për përdoruesit joformal të tokës** do të jetë data e fundit e regjistrimit e ndërmarrë si pjesë e këtij PPT-je, d.m.th. **16 qershor 2017**. Në përputhje me *Ligjin për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme*, nga shuma e kompensimit përjashtohen si më poshtë:

- kostoja ose vlera e çfarëdo përmirësimi që i është bërë pronës, objekteve të ndërtuara ose të zgjeruara në pronë, ose pemëve dhe kulturave të mbjella në pronë pas datës në të cilën vendimi për pranimin e kërkesës për procedim të mëtejshëm të shpronësimit (lëshuar para Vendimit preliminar) publikohet në Gazetën Zyrtare,
- çfarëdo ndryshimi në vlerën e tregut të pronës që ndodh ose pas datës së miratimit të vendimit që autorizon aktivitetet përgatitore për atë pronë ose datën e dorëzimit fillestar të kërkesës për shpronësim, cilado që paraqitet më herët,
- dhe çfarëdo ndryshimi tjetër në vlerën e tregut të pronës para fillimit të procedurës së shpronësimit, nëse dëshmohet se ndryshimet e tilla mund t'i atribuohen manipulimit të çmimit ose manipulimit të tregut ose spekulimit nga personat (ose të afërmit ose bashkëpunëtorët e tyre) të cilët ishin në dijeni të informacionit lidhur me shpronësimin e afërt ose të mundshëm të pronës.

¹⁴ PPTRJ-ja që përmban informacion/të dhëna konfidenciale do të quhet "vetëm për përdorim të brendshëm" dhe një version i dytë i PPTRJ-së i quajtur "version publik" nuk do të përmbajë informacione/të dhëna të tilla.

6. **Të gjithë pronarët, banorët apo shfrytëzuesit** e tokës së prekur në kohën e datës përfundimtare, me ose pa të drejta të plota të pranuar të pronësisë, **kualifikohen për kompensim dhe/ose ndihmë**, ashtu siç parashihet në Matricën e të Drejtave (9 e këtij dokumenti).
7. **Zënia e përkohshme** e tokës për qëllime të ndërtimit do të kompensohet në përputhje me *Ligjin për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme*, ashtu siç parashihet në Matricën e të Drejtave (Tabela 29 e këtij dokumenti).
8. **Standardi i jetës** dhe/ose mjetet e jetesës së njerëzve të prekur do të rivendoset/restaurohet, e mundësisht edhe të përmirësohet në afat sa më të shkurtër.
9. **Vlerësimi zyrtar i pasurive/përmirësimeve në tokë** do të kryhet nga vlerësues të certifikuar nga Zyra për vlerësim të pronës së patundshme (Departamenti i tatimit në pronë në kuadër të Ministrisë së Financave) apo nga vlerësues të certifikuar të përzgjedhur në bazë të procedurës së prokurimit publik.
10. **Kompensimi** do të ofrohet para përvetësimit të tokës. Çështjet e ndërlidhura me pagesën e kompensimit në mjete monetare, do të diskutohen dhe dakordohen me pronarët dhe të gjithë pjesëtarët e amvisërive të prekura. Kompensimi në mjete monetare do të paguhet në tërësi në llogaritë bankare të përcaktuara nga pronarët, në marrëveshje me të gjithë pjesëtarët e prekur të amvisërive. Në rastet kur ka më shumë se një pronar të pronës, (gjegjësisht, bashkëpronësi nga çiftet e martuar), shumat e kompensimit do të ndahen dhe do të paguhet në llogari bankare të cilat ata i përcaktojnë.
11. **Njerëzve të prekur nga Projekti dhe komuniteteve do t’iu sigurohen informacione dhe do të konsultohen** në mënyrë që t’iu lehtësohet pjesëmarrja e hershme dhe e informuar në procesin e vendimmarrjes lidhur me përvetësimin e tokës.
12. **Qasja në informata dhe ndihma për personat/amvisëritë e cenueshme** do të lehtësohet nga MI-ja dhe Komuna, varësisht prej nevojave të tyre specifike, në bazë të shqyrtimit për secilin rast veç e veç, të kryer me ndihmën e Zyrës për vlerësim të pasurisë së paluajtshme (në kuadër të Ministrisë së financave) dhe departamenteve përkatëse sociale të Komunës.¹⁵
13. Do të themelohet një **mekanizëm efektiv i ankimit** për pranimin dhe shqyrtimin e shqetësimeve specifike me kohë, përkritazi me kompensimin dhe zhvendosjen, të ngritura nga personat e zhvendosur.
14. MI-ja do të **monitorojë zbatimin e procesit të përvetësimit të tokës**, si përmes aranzhimeve të brendshme, zyrtare institucionale ashtu edhe përmes një monitoruesi të pavarur, të jashtëm. MI-ja do të inkurajojë institucionet tjera, organizatat ndërkombëtare dhe OSHC-të vendore që të përfshihen në procesin e monitorimit (ju lutem shihni Kapitullin 7.3 për detaje).

5. KOMPENSIMI DHE TË DREJTAT

Të gjithë personat që kanë zënë tokën e prekur nga Projekti, të regjistruar në regjistrim (pronarët dhe përdoruesit, si formal ashtu edhe joformal) kanë të drejtën e kompensimit dhe/ose të restaurimit të mjeteve të jetesës ose ndihmës tjetër siç është përshkruar në Tabelën 9. Niveli dhe lartësia e ndihmës mund të ndryshojnë sipas kategorive të ndryshme të PAP-ëve, sipas ndikimit të identifikuar në Seksionin 3.3 të këtij PPTRJ-je. Strategjia e restaurimit të mjeteve të jetesës synon të rivendosë mjetet e jetesës së PAP-ve të cilët do të ndikohen përgjithmonë nga blerja e përhershme e tokës e projektit dhe mundësisht nga shqetësimet e përkohshme nga punimet e ndërtimit deri në nivelet e para-projektit. PAP-të janë të vendosura përgjatë rrugës Gjilan në komunat Gjilan dhe Novobërdë. Jetesa / bizneset e PAP variojnë sipas llojit të biznesit, të ardhurave neto dhe numrit të punëtorëve dhe mundësinë nëse ato do të

¹⁵ Lista indikative e aktiviteteve përfshin: takimet individuale për të shpjeguar kriteret e pranueshmërisë/kualifikueshmërisë dhe të drejtat që u takojnë, procesin e pagesave (gjegjësisht, duke u kujdesur që dokumentet e kompensimit dhe procesi i pagesave të kuptohen si duhet), ndihmë në periudhën pas pagesës për të siguruar të hollat e kompensimit dhe për të ulur rreziqet nga keqpërdorimi apo plaçkitja.

mbeten të qëndrueshme në lokacionin pas përfundimit të shpronësimit të tokës dhe aktiviteteve ndërtimore.

Lloji i ndikimit	Kategoria e PAP-ëve	E drejta
HUMBJET E PËRHERSHME		
Humbja e përhershme e strukturave, tokës për ndërtim (duke përfshirë humbjen e qasjes në tokë në pronësi private ose tokë/burime publike).	Pronari i tokës	Kompensimi në mjete monetare me koston e plotë të zëvendësimit OSE Zëvendësimi i tokës për ndërtim
	Përdoruesi formal i tokës (qiramarrësi)	Informata për përvetësimin e tokës së pakut tre muaj përpara hyrjes në posedim të tokës, për t'i mundësuar qiramarrësit të gjejë tokë tjetër për qira
	Përdoruesi joformal i tokës	Ndihma për identifikimin e tokës/burimeve zëvendësuese për përdorim, përpara hyrjes në posedim të tokës
Humbja e strukturave jo-rezidenciale (gardheve, strehë/hangareve, etj.) dhe infrastrukturës	Pronari i strukturës dhe infrastrukturës jo-rezidenciale (pronari i biznesit dhe ndërtesave / pronari i ndërtesës)	Kompensimi në mjete monetare me koston e plotë të zëvendësimit DHE Kompensimi i zhvendosjes për asetet e luajtshme ose ndihmë për t'i lëvizur ato (nëse kërkohet)
	(biznesi formal ose joformal ose aktiviteti ekonomik)	Mbështetjen e tranzicionit gjatë periudhës që duhet për të rivendosur biznesin në një vend tjetër (kompensimi i periudhës së tranzicionit). Kompensimi në të holla për të ardhurat neto të humbura gjatë fazës së ndërtimit dhe / ose pagat për punëtorët e punësuar në formën e pagës 6 mujore si pagesë në tranzicion.
Humbja e përhershme e aksesit për shkak të funksionimit të rrugës së re	Pronarët e bizneseve dhe të ndërtesave / Pronarët e ndërtesave	Sigurimi i qasjes së ngjashme ose të përmirësuar në vendndodhjen e biznesit. Asistencë në sigurimin e një aranzhimi alternativ të parkimit për biznesin dhe klientët e tij në qoftë se parkimi është prekur.
Humbja e përhershme e vendeve të punës dhe / ose burimeve të jetesës (zhvendosja ekonomike) që rezultojnë nga aksesimi më i vështirë në tokë dhe ndikimet e shqetësimeve të lidhura me ndërtimet (zhurma, pluhuri)	Punonjësit	Kompensimi i punonjësve për pagat e humbura për punëtorët e punësuar në formën e pagës 6 mujore si ndihmë për tranzicion OSE ofrojnë mbështetje në gjetjen e punës alternative (e një rëndësie të veçantë nëse biznesi mbyllet
HUMBJET E PËRKOHSHME		

Humbja e përkohshme e tokës për ndërtim. Për përdoruesit e tokës, kjo i referohet qasjes në tokë në pronësi private ose tokë/burime publike	Pronari i tokës Kompensimi në mjete monetare me koston e plotë të zëvendësimit për zënie e përkohshme të tokës, në shumën e qirasë sipas çmimit të tregut DHE Restaurimi i tokës dhe infrastrukturës së prekur në kushtet e para-projektit DHE Kompensimi në mjete monetare për çfarëdo humbje/dëmtimi të aseteve (gjegjësisht, strukturat, gardhet, strehë/hangare) me çmim të zëvendësimit
	Përdoruesi formal i tokës (qiramarrës) Informata për përvetësimin e tokës së paku tre muaj përpara hyrjes në posedim të tokës, për t'i mundësuar qiramarrësit të gjejë tokë tjetër për qira

Lloji i ndikimit	Kategoria e PAP-ëve	E drejta
Humbja e përkohshme e të ardhurave neto të biznesit dhe/ose mjeteve të jetesës (zhvendosja ekonomike) që rezultojnë nga qasja më e vështirë në tokë, ndikimet e telasheve lidhur me ndërtimet (zhurma, pluhuri)	Përdoruesi joformal i tokës	Ndihma për identifikimin e tokës/burimeve zëvendësuese për përdorim, përpara hyrjes në posedim të tokës
	Pronari i biznesit dhe ndërtesës (biznesi formal ose informal ose aktiviteti ekonomik)	Kompensimi në të holla për të ardhurat neto të humbura (ose të ardhurat neto të parashikuara joformale dhe/ose humbja e mjeteve të jetesës) gjatë periudhës së çrregullimeve Qasje alternative gjatë ndërtimit. Nëse nuk mund të sigurohet akses alternativ, kompensimi në të holla për të ardhurat neto të humbura gjatë fazës së ndërtimit dhe / ose pagat për kohëzgjatjen e ndikimit Asistencë në sigurimin e një aranzhimi alternativ të parkimit për biznesin dhe klientët e tij në qoftë se parkimi është
	Punonjësit	Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, kompensoni pagat e humbura gjatë periudhës së ndërprerjes OSE sigurojnë mbështetje në gjetjen e punës alternative.
Humbja e përkohshme e vendit të punës dhe / ose burimeve të jetesës (zhvendosja ekonomike) që rezultojnë nga akses më i vështirë në tokë dhe ndikimet e shqetësimeve të lidhura me ndërtimet (zhurma, pluhuri)	Pronarët e ndërtimit	Kompensimi në para për të ardhurat neto të humbura (ose të ardhurat neto të parashikuara informale dhe / ose humbja e jetesës) gjatë periudhës së ndërprerjes

Humbja e lokacionit me qira për të drejtuar biznesin dhe shqetësimet e përkohshme të biznesit gjatë ndërtimit	Pronarët e bizneseve (qiramarrësit)	Informacion mbi blerjen e tokës së paku tre muaj përpara hyrjes në posedim të tokës, për t'i mundësuar qiramarrësit të gjejë ndërtesa të tjera për biznesin e tij për qira. Sigurimi i përkrahjes së tranzicionit gjatë periudhës që nevojitet për të rivendosur biznesin në një vend alternativ (periudha e tranzicionit deri në gjashtë muaj). Kompensimi në të holla për të ardhurat neto të humbura gjatë fazës së ndërtimit dhe / ose pagat për kohëzgjatjen e ndikimit.
HUMBJE TË TJERA TË PAPËRCAKTUARA		
Çfarëdo ndikimi i papërcaktuar (humbje e përhershme ose e përkohshme)	Të gjithë PAP-ët	Çdo ndikim i papërcaktuar do të zbutet në përputhje me si Ligjin e Kosovës për Shpronësimin ashtu dhe parimet dhe kërkesat e Politikës së BERZH-it. Në rast të mospërputhjeve në mes të Ligjit mbi Shpronësimin dhe Politikës së BERZH-it në një rast të veçantë, do të mbizotërojë dispozita më e favorshme për pronarin/përdoruesin e prekur

Tabela 9: Matrica e të drejtave

5.1. PERLLOGARITJA E KOMPENSIMIT

Toka do të kompensohet në bazë të vlerës së tregut në përputhje me Ligjin për Shpronësimin e Pronave të Paluajtshme në Kosovë dhe gjithashtu në përputhje me Politikën Mjedisore dhe Sociale të BERZH 2014 dhe Kërkesën e saj të Performancës 5 (Blerja e Tokës, Zhvendosja e Detyrueshme dhe Zhvendosja Ekonomike) përfshihen edhe përdoruesit informalë të tokës. Llogaritja përfundimtare do të përcaktohet nga Zyra për Pronën e Paluajtshme gjatë vitit 2018.

Strukturat do të kompensohen me kosto të plotë zëvendësimi (vlera e tregut + të gjitha taksat dhe kostot shtesë). Vlerësimi i strukturave do të bëhet edhe nga Zyra për Pronën e Paluajtshme gjatë vitit 2018, e cila konsideron kritere të tilla si: lloji i ndërtesës, materiali ndërtimor, sipërfaqja në m² për strukturat rezidenciale dhe jo-rezidenciale, viti i ndërtimit, qasja në rrugë, shërbimet publike, sistemin e ngrohjes, gjendjen e objektit, kushtet e qiradhënies dhe të qirasë, koston e funksionimit dhe mirëmbajtjen etj.

Llogaritja e kompensimit për humbjen e të ardhurave neto të biznesit ose humbja e pagave për punëtorët llogaritet për rastet kur (i) biznesi është prekur rëndë dhe duhet të zhvendoset (zhvendosja ekonomike), prandaj periudha e tranzicionit duhet të mbulohet për paga (6 muaj paga si ndihmë tranzitore) dhe të ardhurat neto të biznesit (6 muaj të ardhura neto gjatë periudhës tranzitore), dhe (ii) nëse aksesit alternativ nuk mund të sigurohet gjatë periudhës së shqetësimit. Për trazira të mundshme të përkohshme që rezultojnë nga punimet e ndërtimit, merr parasysh edhe kohëzgjatja e parashikuar e punëve ndërtimore për bizneset që kanë një plan për të vazhduar aktivitetin e tyre në të njëjtin vend pas përfundimit të kësaj faze. Kohëzgjatja maksimale e punimeve të ndërtimit është 24 muaj sipas dokumentacionit të tenderit, megjithatë pritet të zgjasë më pak nëse punimet e ndërtimit në pjesë të veçanta të rrugës përfundojnë më shpejt. Për rastin e transferimit të biznesit në vend tjetër, parashikohet kompensimi për të mbuluar 6 muaj periudhë tranzicioni, meqë supozohet se gjatë kësaj periudhe PAP mund ta rivendosë veprimtarinë afariste në një vend tjetër.

Llogaritja do të kryhet në bazë të të ardhurave neto vjetore (nëse dihet) dhe shumës së pagave të dhënë nga të anketuarit. Zyra e Pronës së Paluajtshme merr përsipër llogaritjen e kompensimit në përputhje me ligjin vendor, respektivisht Zyra është lejuar të kërkojnë raporte zyrtare nga bankat, nëse PAP-të kanë llogaritë e tyre bankare, raportet e taksave etj. ose bëjnë një analizë krahasuese me biznesin e njëjtë apo të ngjashëm me fitimin / pagat e njohura.¹⁶

Pasqyra e detajuar e kostove të llogaritjes së kompensimit jepet në tabelat në Aneksin 5. Këto llogaritje do të merren në konsideratë nga Zyra për Pronën e Paluajtshme gjatë vitit 2019 për të llogaritur kompensimin për ndikimet e jetesës dhe për të siguruar masa adekuate për restaurimin e jetesës.

6. SHPALOSJA E INFORMATAVE DHE KONSULTIMET PUBLIKE

Kërkesat për shpalosje të informatave relevante për Projektin dhe për konsultimet publike, janë paraparë në Planin për përfshirjen e hisedarëve/palëve të interesit (PPH), të përgatitur nga MI-ja, në vitin 2015, me qëllim të përmirësimit të përfshirjes së hisedarëve, në përputhje me legjislacionin lokal dhe me kërkesat e BERZH-it.

Njësia e Implementimit të Projektit (NJIP) është themeluar për Projektin, që përbëhet nga përfaqësuesit e MI-së, përgjegjës për të siguruar zbatimin e duhur të PPT-së dhe përgjegjës për komunikimin me Komunën e Gjilanit dhe konsultimet me PAP-të, si dhe përfaqësuesit e Zyrave Lokale për Komunitete (ZLK).

NJIP-ja, së bashku me përfaqësuesit e Komunës së Gjilanit dhe MMPH (përgjegjës për

¹⁶ Bazuar në informatat e dhëna nga Zyra e Pronës së Paluajtshme

shpronësimin) janë përgjegjës për komunikimin me komunitetet dhe njerëzit e prekur.

6.1. SHPALOSJA E INFORMATAVE DHE KONSULTIMET TË MBAJTURA DERI MË SOT

Gjatë tri viteve të fundit, Komuna e Gjilanit dhe MI-ja kanë mbajtur prezantime të Projektit në Komunë. Përfaqësuesit e organizatave joqeveritare lokale (OJQ), pakicat (si popullata rome), mediat dhe aktorët e tjerë u ftuan në këto prezantime.

Informata të shkurtra për Projektin u botuan edhe në mediat lokale dhe portale të lajmeve në internet, si dhe në faqet e internetit të MI-së dhe Komunës. Në korrik të vitit 2016 u mbajt një takim i përbashkët me MI dhe Kryetarët e Komunave të Gjilanit, Kamenicës, Vitisë, Klllokotit, Ranillugut dhe Novobërdës për të diskutuar përmirësimet e infrastrukturës në sektorin rrugor në këtë zonë dhe rëndësinë e mbështetjes së MI-së për komunitetet lokale. Në shkurt 2017, në Komunën e Gjilanit u mbajt një dëgjim publik nga NJIP dhe kryetari i komunës për ndikimet mjedisore dhe ndikimet e tjera të zbatimit të projektit. Informacioni mbi debatin publik dhe nga këto takime u vu në dispozicion në faqen e internetit të MI-së, në faqen e internetit të Komunës së Gjilanit si dhe në portalet e tjera të lajmeve¹⁷. Në maj 2017, NJIP dhe zyrtarët komunal organizuan një vizitë në të gjitha PAP-të përgjatë rrugës së Projektit për të marrë mendimin e tyre mbi ndërtimin dhe ndikimet e perceptuara të zbatimit të Projektit. Me këtë rast, të gjitha PAP-të ofruan mbështetje për zbatimin e Projektit (shih Shtojcën 4).

Informata të shkurtra për Projektin u publikuan edhe në mediat lokale dhe në portalet online të lajmeve, si dhe faqen e internetit të MI dhe Komunës.

Pakoja e shpalosjes të vigjilencës/kujdesit të duhur për vitin 2015 (PPH, PJT dhe KPT) (SEP, NTS, LAF) është publikuar në faqen e internetit të MI-së në anglisht, shqip dhe serbisht.

Më 16 janar 2018, PPT Rruga për Qasje në Gjilan është shpalosur për publikun në tri gjuhë në faqen e internetit të MI-së dhe të Komunës së Gjilanit dhe janë përditësuar më Tetor 2018. Seanca e parë publike në përpunim me legjislacionin vendor mbi procesin e shpronësimit është ndërmarrë më 16 janar 2018, në Komunën e Gjilanit përkatësisht:

- 16 janar për Komunën e Parteshit (zonat kadastrale: Partesh dhe Budriga) dhe Komunës së Gjilanit si për Rikonstruksionin e Rrugëve të Klllokotit - Gjilan, ashtu edhe për Gjilanin (zonat kadastrale: Gjilan, Livoq i Epërm, Livoq i Ulët dhe Cërnica). Bazuar në informatat e dhëna në Procesverbalin e Takimit, gjithsej 72 pjesëmarrës morën pjesë në konsultimet e para publike në këtë komunë. Pjesëmarrësit ishin të interesuar për pozicionin e linjave të shpronësimit dhe gjithashtu ngritën pyetje lidhur me aksesin ndaj bizneseve, pikat e ardhshme të qasjes në pronat e tyre, parimet e kompensimit etj.
- Më 17 janar në Komunën e Vitisë (zonat kadastrale: Budrigë e Epërme dhe Radivojcë) dhe Klllokot (zona kadastrale Klllokot), e cila nuk është relevante për këtë pjesë të rrugës Gjilan.

NJIP gjithashtu organizoi takimin e konsultimit publik në përpunim me këtë LALRP, më 20.12.2018 në Komunën e Gjilanit, mirëpo asnjë pjesëmarrës i jashtëm, PAP etj nuk morën pjesë në takim. Të pranishmit në këtë takim ishin përfaqësuesit e Komunës së Gjilanit, drejtori i NJIP, anëtarët e NJIP dhe Konsulenti për përkrahje të NJIP. Takimi është shtyrë dhe do të organizohet gjatë 2019, pas finalizimit të gjithë ndryshimeve në projekt dhe bërja publike e LALRP-së së re, dhe përpara fillimit të punimeve të ndërtimit.

6.2. MJETET E KOMUNIKIMIT NË DISPOZICION

MI-ja përdorë kanalet e mëposhtme të përfshirjes së hisedarëve, të komunikimit dhe

¹⁷ <http://mi-ks.net/sq/lajme/njoftim-per-debat-publik-1160>

<https://kk.rks-gov.net/gjilan/News/Prezantohet-projekti-i-Autostrades-Prishtine-Gjila.aspx>

<http://www.kosovapress.com/sq/lajme/ndertimi-i-rrugeve-me-kater-korsi-gjilan-prishtine-dhe-gjilan-ferizaj-nis-ne-maj-101708/>

<http://lajmi.net/rrugjet-gjilan-prishtine-dhe-gjilan-ferizaj-do-te-behen-me-4-korsi-punimet-nisin-ne-maj/>

shpalosjes së informacionit:

- Publikimi i informacionit në faqen zyrtare të internetit të MI-së (<http://mi-ks.net>), e cila është e organizuar mirë dhe përmban informacione relevante kontakti dhe lajme;
- Publikimi i informacionit në tabelat e shpalljeve publike në hapësirat e MI-së;
- Përgjigjja në pyetjet me telefon, postë, faks ose e-mail;
- Shpalljet publike të komunikuara në media (radio lokale /TV, gazeta ditore, etj.) në bazë të nevojave.

6.3. SHPALOSJA E PLANIFIKUAR E INFORMACIONIT DHE KONSULTIMET

MI do të kryejë konsultime publike dhe shpërndarjen e informacionit që do të pasqyrojë çështjet kryesore që kanë lidhje me Projektin. Të gjithë hisedarët do të informohen me kohë në lidhje me qëllimin e Projektit dhe kontaktet për tu informuar më tej, si dhe disponueshmërinë e dokumenteve që janë në dispozicion të publikut.

6.3.1. Dokumentet dhe informacionet që do të shpalosen

MI-ja ka shpalosur ose synon të shpalosë dokumentet dhe informacionet e mëposhtme në lidhje me Projektin:

- Këtë Plan të Përvetësimit të Tokës (PPT) (shpalosur në janar 2018 dhe përditësuar në Tetor 2018 dhe Mars 2019);
- Informacion mbi shëndetin e komunitetit dhe rreziqet dhe ndikimet në siguri (duke përfshirë çdo punë ndërtimore, kufizime në qasjen rrugore dhe shqetësime të tjera), masat e propozuara lehtësuese dhe përditësimet lidhur me ecurinë e zbatimit të Projektit;
- Përmbledhje e konkluzioneve nga takimet konsultative dhe diskutimet publike të mbajtura;
- Përmbledhja jo teknike e Vlerësimit Mjedisor dhe Social të Projektit (shpalosur në vitin 2015);
- Plani i përfshirjes së hisedarëve (PPH) (i shpalosur në vitin 2015 dhe që do të përditësohet përpara aktiviteteve të ndërtimit);
- Formulari i Ankimit (shih Aneksin 2);

Dokumentet do të jenë në dispozicion në gjuhën shqipe dhe serbe (po ashtu edhe anglisht kur janë në dispozicion) menjëherë pas fillimit të Projektit (por të paktën 30 ditë para fillimit të punëve të ndërtimit - periudha që shërben për mbledhjen e vërejtjeve, sugjerimeve dhe propozimeve të publikut) në faqet e internetit të MI-së dhe komunës së Gjilanit, si dhe në kopje të shtypura në ambientet e MI-së në adresat e mëposhtme:

Ministria e Infrastrukturës

Adresa: Ish Ndertesa e Germise 10000, Prishtinë, Republika e Kosovës

Këto dokumente dhe informacione do të mbeten në domenin publik për gjithë kohëzgjatjen e ciklit të Projektit.

6.3.2. Takimet e planifikuara

Komuna do të planifikojë dhe do të mbajë takimet e mëposhtme me përfaqësuesit e

grupeve të ndryshme të hisedarëve:

- Takimet konsultative publike do të mbahen rregullisht, të paktën çdo 6 muaj, gjatë përgatitjes dhe zbatimit të Projektit, gjegjësisht para dhe gjatë punëve të ndërtimit. Takimi i parë do të mbahet brenda 30 ditëve nga publikimi i PPT-së në faqen e internetit të MI-së, p.sh. gjysma e parë e shkurtit 2018. Takimi i konsultimit publik në linjë me LALRP-në është iniciuar më 20.12.2018 në sallën e Komunës së Gjilanit, mirëpo pa pjesëmarrje të jashtme të palëve të interesit, PAP etj , prandaj takimi publik është planifikuar të riorganizohet gjatë 2019 pas përfundimit të ndryshimeve të reja të projektit / LALRP. Të paktën një takim

publik do të organizohet para fillimit të punëve të ndërtimit. Takime të tilla do të synojnë mbajtjen e mbledhjeve të rregullta të të gjithë hisedarëve të interesuar dhe do të jenë të hapura për të gjithë hisedarët e interesuar.

Gjatë këtyre takimeve, pjesëmarrësit do të jenë në gjendje të paraqesin mendimet dhe vërejtjet e tyre në lidhje me Projektin, si dhe të sugjerojnë zgjidhje të mundshme të çështjeve të ngritura, të cilat do të dokumentohen dhe trajtohen në mënyrë të duhur në Raportet e Monitorimit të Implementimit të Projektit në lidhje me ankesat e pranuar dhe veprimet përcjellëse të ndërmarra që duhet të përgatiten nga NJIP-ja. Këto takime do të mbahen në hapësirat e Komunës.

- Takimet konsultative të Komunitetit Lokal kanë për qëllim përfshirjen e individëve, ekonomive familjare dhe bizneseve të prekura nga aktivitetet e ndërtimit në procesin e konsultimit dhe do të organizohen në bazë të nevojave në Komunitetet Lokale.
- Takimet individuale konsultative kanë për qëllim përfshirjen e grupeve individuale të hisedarëve në lidhje me çështje specifike dhe do të organizohen në bazë të nevojave. Ky lloj i takimeve mund të iniciohet nga Komuna, MI-ja ose nga çfarëdo grupi/individ i identifikuar i hisedarëve.

6.3.3. Orari i Takimeve Publike

Orari dhe vendi i caktuar për takimet publike konsultative do të përcaktohet saktësisht nga NJIP pas përcaktimit të datës së fillimit të projektit. Të gjithë hisedarët/palët e interesit do të informohen mbi datën, kohën dhe vendin e saktë ku do të mbahet takimi konsultativ, të paktën 7 ditë përpara, përmes publikimit në faqe të internetit dhe tabela të njoftimit të MI-së dhe Komunës, si dhe në mediat lokale (gazetat, portalet online të lajmeve) sipas nevojës.

Të gjitha informatat dhe dokumentet e disponueshme të Projektit do të vihen në dispozicion të publikut të paktën 7 ditë përpara takimit të parë publik.

7. **IMPLEMENTIMI I PPTRJ-SË**

7.1. **PËRGJEGJËSITË PËR IMPLEMENTIM**

Të gjitha palët e përfshira në Projekt, duke përfshirë MI, MF (përkatësisht Zyrën e Vlerësimit të Pronës¹⁸), Komunitatet relevante dhe Kontraktuesi që do të angazhohet nga MI për të punuar në lokacionet e Projektit, duhet të zbatojnë dispozitat e këtij PPT-je. Përgjegjësitë do të ndahen ndërmjet MI-së, MMPH-së, MF-së, Komunitetit të Gjilanit, Kontraktuesit dhe agjencive të tjera, sipas 0.

NjIP-ja e themeluar brenda MI-së do të sigurojë zbatimin e duhur të PPT-së dhe do të jetë përgjegjëse për komunikimin me komunitetet dhe konsultimet me PAP (njerëzit e prekur nga projekti), si dhe përfaqësuesit e Zyrave Lokale të Komuniteteve (ZLK).

Detyra	Autoriteti Përgjegjës
Shpalosja e informatave për të gjithë njerëzit e prekur nga Projekti dhe komunitetet	MI përmes NJIP dhe Komuna e Gjilanit
Vlerësimi i pronës	MF (Zyra për Vlerësimin të Pronës)
Komunikimi direkt dhe vizitat pronarëve/banuesve	MI si përfitues i shpronësimit dhe MMPH si autoritet shpronësues
Negociatat dhe aktivitetet e shpronësimit, para fillimit të ndërtimit	MMPH
Pagesa/ofrimi i pakove të kompensimit	MMPH
Monitorimi dhe raportimi në lidhje me shpronësimin	MI përmes NJIP
Monitorimi dhe raportimi përkitazi me shfrytëzimin e përkohshëm të tokës kryer pas fillimit të ndërtimit	Kontraktuesi
Menaxhimi i ankimeve	MI përmes NJIP dhe Kontraktuesi

Tabela 10 Përgjegjësitë e Implementimit të PPTRJ-së

Më poshtë janë paraqitur hapat e ardhshëm në zbatimin e këtij PPTRJ-je:

1. Shpalosja e PPT-së (dhe informacione tjera relevante të Projektit, siç është përshkruar në Seksionin 6.3.1 të këtij PPTRJ) në faqen e internetit të MI dhe faqen e internetit të Komunitetit të Gjilanit pas miratimit nga BERZH. Ofrimi i kopjeve fizike të PPT-së në ambientet e MI-së dhe të Komunitetit të Gjilanit në rast të kërkesës së palëve të interesuara;
2. Ngritja e Regjistrimit të Ankesave dhe shpalosja e Formularit të Ankesave në faqen e internetit të MI-së dhe ofrimi i ndihmës për të gjithë personat e interesuar siç është përshkruar në Kapitullin 8 të këtij PPTRJ-je;
3. Organizimi i takimeve me akterët siç është përshkruar në Seksionet 6.3.2. dhe 6.3.3 të këtij PPT-je dhe vizitat individuale të personat e prekur në mënyrë të drejtpërdrejtë ashtu siç është përshkruar në Seksionin 6.3.2 të këtij PPTRJ-je.
4. Vlerësimi i pronës, negociatat dhe aktivitetet e shpronësimit në përputhje me legjislacionin kombëtar (nga Organi për Shpronësim) siç përcaktohet në

¹⁸ Zyra për vlerësim të pronës së paluajtshme (në kuadër të Departamentit për tatimin në pronë) përbrenda Ministrisë së Financave, organ i vetëm publik ky i cili është kompetent për vlerësimin e patundshmërive që do t'i nënshtrohen shpronësimit.

Seksionin 1.3.2. të këtij PPTRJ-je;

5. Ngritja dhe mbajtja e një baze të dhënash për përvetësimin e tokës dhe monitorimi i procesit të përvetësimit të tokës siç përshkruhet në Seksionin 7.3 të këtij PPTRJ-je dhe raportimi në BERZH;
6. Zhvillimi i Auditimit të Përfundimit në fund të procesit të përvetësimit të tokës dhe raportimi në BERZH.

7.2. KOSTOT

Kostot e përvetësimit të tokës barten nga MMPH si autoritet i shpronësimit. Buxheti për përvetësimin e tokës do të përgatitet pasi që Kërkesa për Shpronësim të procedohet nga MMPH, MF dhe Qeveria e Kosovës dhe kostot e përafërta të përcaktohen në përputhje me Ligjin e Kosovës për Shpronësim.

7.3. MONITORIMI DHE RAPORTIMI

Monitorimi i procesit të përvetësimit të tokës do të bëhet nga NJIP e ngritur brenda MI-së në mënyrë që:

- të konstatojë nëse aktivitetet janë duke u zhvilluar sipas orarit dhe afatet kohore janë duke u përmbushur;
- të sigurojë që standardet e jetesës së PAP (NjPP) të rivendosen/restaurohen ose përmirësohen;
- të vlerësojë nëse masat e kompensimit janë të mjaftueshme;
- të identifikojë problemet/çështjet potenciale; dhe
- identifikojë metodat për të zbutur çdo problem të identifikuar.

Mbikëqyrë / monitorojë aksesin ose përvetësimin e tokës të kryer nga kontraktori(ët). NJIP do të mbajë një bazë të dhënash për përvetësimin e tokës mbi familjet/bizneset pronat e të cilave janë prekur (duke përfshirë edhe jo pronarët). Të dhënat/informacioni do të përditësohen periodikisht në mënyrë që të mbahet evidenca e progresit të familjeve dhe bizneseve.

Treguesit që do të përdoren për monitorimin do të përfshijnë në veçanti si vijon:

- Shpenzimet e përgjithshme për shpronësim dhe kompensim
- Numri i Njerëzve të Prekur nga Projekti sipas kategorive
- Numri i takimeve publike dhe konsultimeve me njerëzit e prekur
- Numri dhe përqindja e marrëveshjeve individuale të kompensimit të nënshkruara para fillimit të aktiviteteve ndërtimore
- Numri i personave që kërkojnë asistencë të veçantë dhe llojet e asistencës që u ofrohen individëve/familjeve të cënueshme në kohën e duhur
- Numri i personave që kanë pranuar kompensim në të holla gjatë periudhës së monitorimit me shpërndarjen sipas llojit të kompensimit dhe sipas klasave të shumave
- Numri dhe shuma e pagesave për të rikthyer humbjen e të ardhurave neto
- Numri dhe lloji i ankimeve, përfshirë çdo rast gjyqësor, lidhur me përvetësimin e tokës (parashtruar dhe zgjidhur dhe sa kohë është dashur për zgjidhjen e tyre).
- Numri i PAP-eve të mbështetur
- Numri i PAP-eve të zhvendosur në lokacion tjetër
- Përqindja e PAP-eve që veprojnë në qarkullim vjetor të njëjtë apo më të lartë në lokacion të ri
- Të ardhurat vjetore neto për PAP pas zhvendosjes së biznesit
- Numri i punëtorëve të punësuar në bizneset e prekura përkohësisht apo të zhvendosura
- Pagat e punëtorëve në bizneseve të prekura përkohësisht në krahasim me kushtet para projektit.

NJIP do të përgatisë dhe do t'i paraqesë BERZH-it Raportin Vjetor Mjedisor dhe Social (AESR) duke përfshirë progresin e arritur në zbatimin e PPTRJ-së.

Përveç kësaj, NJIP do të lehtësojë zhvillimin e një Auditimi të Përfundimit nga një ekspert i pavarur në fund të procesit të përvetësimit të tokës. Raporti i auditimit do të vlerësojë nëse janë arritur objektivat e PPTRJ-së dhe do të identifikojnë çdo veprim përmirësues nëse është e nevojshme. Raporti i auditimit do të ndahet me BERZH.

8. MEKANIZMI I ANKESAVE

NJIP do të krijojë një Regjistër të Ankesave dhe do të sigurojë që të gjithë akterët të jenë plotësisht të informuar lidhur me mekanizmin e ankesave duke komunikuar disponueshmërinë e këtij regjistri, funksionin e tij, personat e kontaktit dhe procedurat për paraqitjen e një ankesë në zonat e prekura.

Çdo koment ose shqetësim mund t'i parashtrahet NJIP-së ose Kontraktorit verbalisht (personalisht ose me telefon) ose me shkrim duke mbushur formularin e ankesës (shih 1) (duke e dorëzuar atë personalisht, me postë, faks ose me e-mail për adresën/numrin e dhënë më poshtë), pa asnjë kosto për ankuesin. Ankesat gjithashtu mund të dorëzohen në mënyrë anonime.

Të gjitha ankesat do të regjistrohen në Regjistrin e Ankesave dhe do t'u caktohet një numër, dhe do të vërtetohen brenda 5 ditëve kalendrike (grafiku i rrjedhës për procedimin e ankesave është dhënë në 0). Regjistri do të ketë të gjitha elementet e nevojshme për zbërthimin e ankesës sipas gjinisë së personit që e regjistron atë, si dhe sipas llojit të ankesës. Secila ankesë do të regjistrohet në regjistër me informacionin e mëposhtëm:

- përshkrimin e ankimit/ankesës,
- datën e vërtetimit të pranimit i cili i kthehet parashtruesit të ankesës,
- përshkrimin e veprimeve të ndërmarra (hetimet, masa korrigjuese), dhe
- data e zgjidhjes dhe mbylljes/dhënia e reagimeve parashtruesit të ankesave.

Nëse ankesa është e paqartë, NJIP do të ofrojë ndihmë dhe do të sigurojë këshillim për formulimin/rihartimin e parashtrësës, në mënyrë që ankesat të bëhen të qarta, për qëllime të një vendimi të informuar nga PIU në të mirën e personave të prekur nga Projekti.

NJIP do të bëjë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për të adresuar ankesën pas vërtetimit të ankimit/ankesës. Nëse NJIP nuk është në gjendje të trajtojë çështjen e parashtruar me veprime të menjëhershme korrigjuese, do të identifikohen veprimi afatgjatë korrigjues. Parashtruesi i kërkesës njoftohet lidhur me masën e propozuar korrigjuese dhe masat pasuese korrigjuese në afat prej 25 ditëve kalendrike për vërtetimit të pranimit të ankesës.

Nëse NJIP nuk është në gjendje të trajtojë një çështje të caktuar të ngritur përmes mekanizmit të ankesave apo nëse veprimi nuk është i nevojshëm, ajo jep sqarime/arsyetime të hollësishme lidhur me atë se pse çështja nuk është trajtuar. Përgjigja gjithashtu do të përmbajë një shpjegim se si personi/organizata e cila e ka parashtruar ankesën mund të vazhdojnë tutje në procedurë ankimi nëse rezultati nuk është i kënaqshëm.

Gjatë gjithë kohës, parashtruesi i ankesës mund të kërkojë mjete të tjera ligjore në përputhje me kornizën ligjore të Kosovës, duke përfshirë edhe ankesë formale gjyqësore.

Për punëtorët ekziston mekanizëm i veçantë i ankesave/ankimit.

Informatat kontaktuese për pyetje dhe ankesa:

Për: Kreu i NJIP – z. Qamil Feka,

Ministria e Infrastrukturës

Adresa: Ndërtesa e Odës Ekonomike, Kati i Parë, Zyra nr. 2,
10000, Prishtinë, Republika e Kosovës

E-mail 1: mi.info@rks-gov.net

E-mail 2: Qamil.Feka@rks-gov.net

E-Mail 3: Valdete.a.mustafa@rks-gov.net

Tel.: +381 (0) 38 200 28 610

Informatat kontaktuese për pyetje:

Zyra për informim publik brenda Ministrisë së infrastrukturës

Tel/fax.: +381 (0)38 200 28 lok. 507

Tel/fax.: +381 (0)38 200 28 lok. 041

Tel/fax.: +381 (0)38 200 28 lok. 048

Shtojca 1-Kërkesa për Shpronësim (përkthim kurtoazie)

REPUBLIKA E KOSOVËS
MINISTRIA E INFRASTRUKTURËS
DEPARTAMENTI I INFRASTRUKTURËS
RRUGORE
LISTË DISTRIBUIMI (ROUTING SLIP)

Data	02/06/2017
Referenca	4632/2017
Për:	Arben Citaku-Sekretar i Përgjithshëm/MMPH Afrim Murati-Drejtor i Departamentit të Shpronësimit/MMPH
CC:	Mustafe Krasniqi – Këshilltar i Ministrit / MI
Përmes:	NebihShatri- Sekretar i Përgjithshëm/(U.D) RameQupeva- Drejtor i Departamentit të Infrastrukturës Rrugore
Nga:	HysenMerovci- Menaxher i shërbimeve gjeodezike
Tema:	Inicimi i procedurave të procedurës së shpronësimit për projektin: "Zgjerimi i rrugës nacionale N25.2, Seksioni: Hyrja në Gjilan, gjatësia L = 3km, Loti 1"

Qëllimi i Kërkesës

Me qëllim të zhvillimit dhe modernizimit të infrastrukturës rrugore në Republikën e Kosovës, Ministria e Infrastrukturës ka paraparë ndërtimin e Rrugës “Zgjerimi i Rrugës Kombëtare N25.2, Seksioni: Hyrja në Gjilan, gjatësia L=3km, Loti 1” që prekë zonat kadastrale: ZK Gjilan, ZK Livoq i Epërm dhe Koretishtë. Është hartuar anketa e shpronësimit për këtë seksion të rrugës.

“Zgjerimi i Rrugës Kombëtare N25.2, Seksioni: Hyrja në Gjilan, gjatësia L=3km, Loti 1” do të financohet nga Ministria e Infrastrukturës - Buxheti i Shtetit.

Bazuar në nenin 8 të Ligjit Nr. 03/L-139 për Shpronësimin e Pronës së Paluajtshme, i azhurnuar me shtesat e bëra në Ligjin Nr. 03/L-205, ne kërkojmë që Departamenti i Shpronësimit /Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, në përputhje me Ligjin e lartpërmendur, të procedojë “Kërkesën për inicimin e procedurave të shpronësimit” për shpronësimet e nevojshme për “Zgjerimin e Rrugës Kombëtare N25.2, Seksioni: Hyrja në Gjilan, gjatësia L=3km, Loti 1” që prek ZK Gjilan, ZK Livoqi i Epërm dhe Koretishtë.

Shtojca 2 Formulari i Ankesave

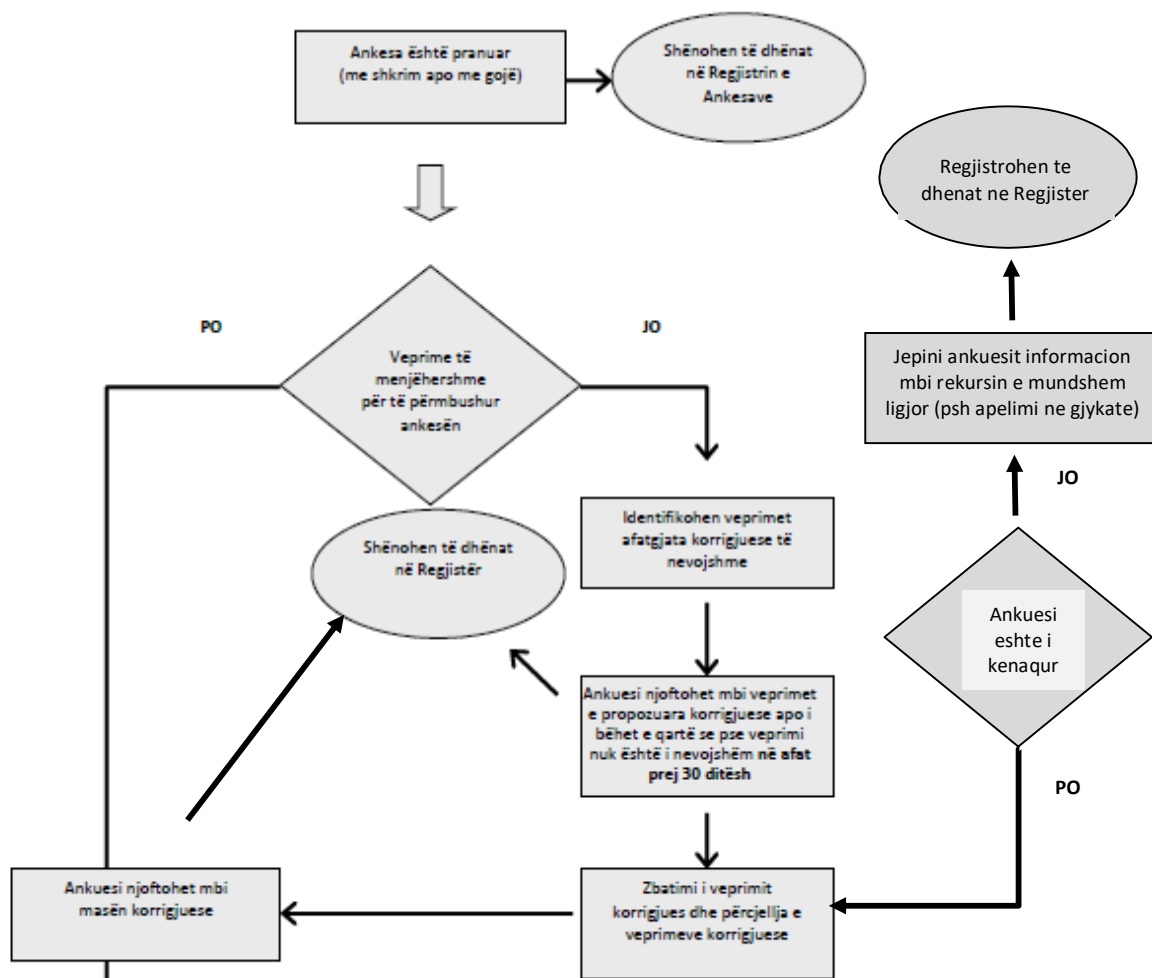
Numri referues:	
Emri i plotë (fakultativ)	
Informatat për kontakt Ju lutemi shënoni se si dëshironi të kontaktoheni (postë, telefon, e-mail)	Me Postë (Ju lutem shënoni adresën postare): _____ _____ _____ Përmes Telefonit: _____ Përmes Email-it: _____
Gjuha e parapëlqyer e komunikimit	Shqip Serbisht Anglisht (nëse është e mundur)
Përshkrimi i incidentit për ankesë	Çfarë ndodhi? Ku ndodhi? Kujt i ndodhi? Cili është rezultati i problemit?
Data e incidentit/ankesës	Incident / ankesë njëherëshe (data _____) Ka ndodhur më shumë se një herë (sa herë? _____) Në vazhdim e sipër (aktualisht e vuaj problemin)
Çka do të donit të bëhej?	

Nënshkrimi: _____
 Data: _____

Ju lutemi ktheni këtë formular tek:
NJËSIA PËR ZBATIM TË PROJEKTIT – MINISTRIA PËR INFRASTRUKTURË

Për: Z. Qamil Feka, Kreu i NJIP
 Adresa: Ndërtesa e Odës Ekonomike, Kati i Parë, Zyra nr. 2,
 10000, Prishtinë, Republika e Kosovës
 E-mail 1: mi.info@rks-gov.net
 E-mail 2: Qamil.Feka@rks-gov.net
 E-mail 3: Valdete.a.mustafa@rks-gov.net
 Tel.: +381 (0) 38 200 28 610

Shtojca 3 Grafiku i rrjedhës për procesimin e ankesave

Shtojca 4 Deklarata e pronarëve të biznesit për pranimin e projektit (përfshirë përkthimin e kurtoazisë të tekstit të deklaratës)

NGA: Pronarët e bizneseve dhe objektet tjera përgjatë rrugës N 25.2, hyrja e qytetit të Gjilanit

PËR: MINISTRINË E INFRASTRUKTURËS DHE KOMUNËN E GJILANIT

TEMA: Deklarata mbi pranueshmërinë e Zgjerimit të Rrugës Kombëtare N 25.2, seksioni Hyrja në qytetin e Gjilanit

Ne, pronarët e bizneseve dhe subjektet tjera përgjatë rrugës në fjalë në të dy drejtimet e lëvizjes, biem dakord për zgjerimin e kësaj rruge dhe nuk kemi asnjë kundërshtim apo ndonjë kërkesë tjetër lidhur me zgjerimin e kësaj rruge.

Nr.	Emri dhe mbiemri / Emri i Biznesit	Numri i biznesit / numri i kartës së identitetit	Data:	Nënshkrimi
1				
2				

NGA: Pronarët e bizneseve dhe objekteve tjera përgjat rrugës N 25.2, hyrja në qytetin e Gjilanit

PËR: MINISTRIA E INFRASTRUKTURËS DHE KOMUNA E GJILANIT

TEMA: Deklaratë mbi pranueshmërinë e zgjerimit të rrugës Nacionale N 25.2, segmenti hyrja në qytetin e Gjilanit

Ne pronarët e bizneseve dhe objekteve tjera përgjat rrugës në fjalë në të dy drejtimet e lëvizjes, pajtohemi për zgjerimin e kësaj rruge dhe nuk kemi asnjë kundërshtim apo ndonjë kërkesë tjetër me rastin e zgjerimit të kësaj rruge.

Nr	Emri dhe mbiemri/ Emri i Biznesit	Numri i biznesit/Letërnjoftimit	Data:	Nënshkrimi
1	IMI		28.04.17	
2	LARI VOTI		28.04.17	
3	VETONI - V		28.04.17	
4	REMI		28.04.17	
5	BOJATA		28.04.17	
6	RESI		28.04.17	
7	Marko DE NITA		28.04.17	
8	KAWABAKI		28.04.17	
9	CALABRIA Shop		28.04.17	
10	S. QAZA		28.04.17	
11	NT. TINA		28.04.17	
12	AL-PETROL Shop		28.04.17	
13	DIGELI		28.04.17	
14	DE KIRI		28.04.17	
15	PETROL COMPANY		28.04.17	
16	RESTAURANT		28.04.17	
17	MIGROSI		28.04.17	
18	AL-PETROL		28.04.17	
19	AP. QASHKIMI		29.04.17	
20	VERIA COMERC		28.04.17	
21	REFORMAT		28.04.17	
22	Parashito		28.04.17	
23	BOJATA		28.04.17	
24	CINAL		28.04.17	
25	RTV-GRUNDING		28.04.17	
26	SABRIF GAZIJA		28.04.17	
27	IDEALFT ALIJA		28.04.17	
28	PATMIRI Shop		28.04.17	
29	SHENA - FILLI		28.04.17	
30	SELA - J		28.04.17	

31	MARGARITA	28.04.2018	
32	UNIVERSAL	28.04.18	
33	ZURO LOTO	28.04.17	
34	SUNAJ	28.04.17	
35	POTRA COMERCE	28.04.17	
36	POTRA LI	28.04.17	
37	LEDI AU LAR	28.04.17	
38	SHOT AG HAR	28.04.17	
39	SPRERAN GUM	28.04.17	
40	GASORU PETROL	28.04.17	
41			
42			
43			
44			
45			
46			
47			
48			
49			
50			
51			
52			
53			
54			
55			
56			
57			
58			
59			
60			
61			
62			
63			
64			
65			
66			
67			
68			
69			
70			

Shtojca 5 Llogaritjet e Kompensimit

Shkalla e prekjës	Nr. I Parcelës.	Komuna	Statusi	Lloji i Biznesit të prekur	Shkalla e prekjës së biznesit	PAP-ët total të prekur	Lloji i kompensimit në lidhje me impaktet në biznes	Llogaritja e kompensimit për strukturat	Llogaritja e kompensimit për humbjen e të ardhurave neto nga biznesi	Llogaritja e kompensimit për pagat e puntorëve
Ndikime të përhershme ndaj strukturave të biznesit priten për shkak të shqetësimeve totale gjatë ndërtimit	541-1	Gjilan	Formal	Pikë derivatesh	Tërësor	11	Kompensim në para ose kosto e plotë zëvendësimi për 1 strukturë Mbështetje për gjetjen e punës alternative për punonjësit dhe dhënia i pagave të humbura gjatë tranzicionit prej 6 muajsh Sigurimi i pagesës për zhvendosje	Të kompensohet për vlerën e strukturave në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë	Të ardhurat neto për periudhën prej 6 muajsh të tranzicionit të biznesit Kompensimi për zhvendosje të mbulojë koston e transportit dhe / ose koston e agjencisë së zhvendosjes	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës 6 mujore të tranzitit
	558-2 558-3 558-15	Gjilan	Formal	Bar restorant	Tërësor	2	Kompensim në para ose kosto e plotë zëvendësimi për 1 strukturë Mbështetje për gjetjen e punës alternative për punonjësit dhe dhënia i pagave të humbura gjatë periudhës së tranzicionit prej 6 muajsh Sigurimi i pagesës për zhvendosje	Të kompensohet për vlerën e strukturave në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë	Të ardhurat neto për periudhën prej 6 muajsh të tranzicionit të biznesit Kompensimi për zhvendosje të mbulojë koston e transportit dhe / ose koston e agjencisë së zhvendosjes	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës 6 mujore të tranzitit

Tabela 11 Llogaritja e Kostove të Kompensimit për Kategorinë e Humbjes së përhershme të Biznesit

Shkalla e prekjës	Nr. I Parcelës.	Komuna	Statusi	Lloji i Biznesit të prekur	Shkalla e prekjës së biznesit	PAP-ët total të prekur	Lloji i kompensimit në lidhje me impaktet në biznes	Llogaritja e kompensimit për strukturat	Llogaritja e kompensimit për humbjen e të ardhurave neto nga biznesi	Llogaritja e kompensimit për pagat e puntorëve
-------------------	-----------------	--------	---------	----------------------------	-------------------------------	------------------------	---	---	--	--

Ndikime të pjesshme ndaj strukturave të biznesit priten për shkak të shqetësimeve të pjesshme gjatë ndërtimit	611-20	Gjilan	Formal	Materiale Ndërtimi	Pjesor Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: - Lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin - Mbajtja e qasjes në biznes në çdo kohë dhe të kufizimi i humbjes eventuale të qasjes në orët që bizneset nuk operojnë - Organizimi i përshtatshëm i kantierit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes - Monitorimi i zbatimit të masave të propozuara më sipër.	2	Kosto e plotë e zëvendësimit për strukturat ndihmëse dhe tokën Sigurimi i qasjes alternative gjatë ndërtimit. Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të ofrohet qasje alternative, të kompensohen të ardhurat neto të humbura të biznesit gjatë periudhës së shqetësimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, të kompensohen pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE të ofrohet mbështetje në gjetjen e punës alternative	Të kompensohet për vlerën e strukturave në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet parkim alternativ për biznesin dhe klientët e tij nëse parkimi është prekur nga përvetësimi i tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së punimeve (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)
	541/12	Gjilan	Formal	Pikë Derivatesh	Pjesor Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: - Lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin - Mbajtja e qasjes në biznes në çdo kohë dhe të kufizimi i humbjes eventuale të qasjes në orët që bizneset nuk operojnë - Organizimi i përshtatshëm i kantierit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes - Monitorimi i zbatimit të masave të propozuara më sipër.	-	Kosto e plotë e zëvendësimit për strukturat ndihmëse dhe tokën Sigurimi i qasjes alternative gjatë ndërtimit. Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të ofrohet qasje alternative, të kompensohen të ardhurat neto të humbura të biznesit gjatë periudhës së shqetësimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, të kompensohen pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE të ofrohet mbështetje në gjetjen e punës alternative	Të kompensohet për vlerën e strukturave në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet parkim alternativ për biznesin dhe klientët e tij nëse parkimi është prekur nga përvetësimi i tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së punimeve (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)

	541-3/11	Gjilan	Formal	Dyqan Miiks	Pjesor Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: - Lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin - Mbajtja e qasjes në biznes në çdo kohë dhe të kufizimi i humbjes eventuale të qasjes në orët që bizneset nuk operojnë - Organizimi i përshtatshëm i kantierit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes - Monitorimi i zbatimit të masave të propozuara më sipër.	6	Kosto e plotë e zëvendësimit për strukturat ndihmëse dhe tokën Sigurimi i qasjes alternative gjatë ndërtimit. Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të ofrohet qasje alternative, të kompensohen të ardhurat neto të humbura të biznesit gjatë periudhës së shqetësimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, të kompensohen pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE të ofrohet mbështetje në gjetjen e punës alternative	Të kompensohet për vlerën e strukturave në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet parkim alternativ për biznesin dhe klientët e tij nëse parkimi është prekur nga përvetësimi i tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së punimeve (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)
	4907-1	Novobërda	Formal	Restorant	Pjesor Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: - Lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin - Mbajtja e qasjes në biznes në çdo kohë dhe të kufizimi i humbjes eventuale të qasjes në orët që bizneset nuk operojnë - Organizimi i përshtatshëm i kantierit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes - Monitorimi i zbatimit të masave të propozuara më sipër.	8	Kosto e plotë e zëvendësimit për strukturat ndihmëse dhe tokën Sigurimi i qasjes alternative gjatë ndërtimit. Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të ofrohet qasje alternative, të kompensohen të ardhurat neto të humbura të biznesit gjatë periudhës së shqetësimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, të kompensohen pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE të ofrohet mbështetje në gjetjen e punës alternative	Të kompensohet për vlerën e strukturave në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet parkim alternativ për biznesin dhe klientët e tij nëse parkimi është prekur nga përvetësimi i tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së punimeve (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)

	4907-2	Novobërda	Formal	Punim Metali	Pjesor Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: - Lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin - Mbajtja e qasjes në biznes në çdo kohë dhe të kufizimi i humbjes eventuale të qasjes në orët që bizneset nuk operojnë - Organizimi i përshtatshëm i kantierit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes - Monitorimi i zbatimit të masave të propozuara më sipër.	4	Kosto e plotë e zëvendësimit për strukturat ndihmëse dhe tokën Sigurimi i qasjes alternative gjatë ndërtimit. Restaurimi i tokës së prekur Nëse nuk mund të ofrohet qasje alternative, të kompensohen të ardhurat neto të humbura të biznesit gjatë periudhës së shqetësimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, të kompensohen pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE të ofrohet mbështetje në gjetjen e punës alternative	Të kompensohet për vlerën e strukturave në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet parkim alternativ për biznesin dhe klientët e tij nëse parkimi është prekur nga përvetësimi i tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së punimeve (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)
	577-13	Gjilan	Joformal	Pikë Shitje (Materiale Ndërtimi)	Pjesor Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: - Lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin - Mbajtja e qasjes në biznes në çdo kohë dhe të kufizimi i humbjes eventuale të qasjes në orët që bizneset nuk operojnë - Organizimi i përshtatshëm i kantierit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes - Monitorimi i zbatimit të masave të propozuara më sipër.	8	Full replacement cost for auxiliary structures Sigurimi i qasjes alternative gjatë ndërtimit. Nëse nuk mund të ofrohet qasje alternative, të kompensohen të ardhurat neto të humbura të biznesit gjatë periudhës së shqetësimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, të kompensohen pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE të ofrohet mbështetje në gjetjen e punës alternative	Të kompensohet për vlerën e strukturave në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet parkim alternativ për biznesin dhe klientët e tij nëse parkimi është prekur nga përvetësimi i tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së punimeve (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)

	589-4	Gjilan	Joformal	Servis Automjetesh / Palestër	Pjesor Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: - Lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin - Mbajtja e qasjes në biznes në çdo kohë dhe të kufizimi i humbjes eventuale të qasjes në orët që bizneset nuk operojnë - Organizimi i përshtatshëm i kantierit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes - Monitorimi i zbatimit të masave të propozuara më sipër.	1	Full replacement cost for auxiliary structures Sigurimi i qasjes alternative gjatë ndërtimit. Nëse nuk mund të ofrohet qasje alternative, të kompensohen të ardhurat neto të humbura të biznesit gjatë periudhës së shqetësimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, të kompensohen pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE të ofrohet mbështetje në gjetjen e punës alternative	Të kompensohet për vlerën e strukturave në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet parkim alternativ për biznesin dhe klientët e tij nëse parkimi është prekur nga përvetësimi i tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së punimeve (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)
	3984-21. 3984-29 558-3	Novobërda	Joformal	Servis Automjetesh	Pjesor Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: - Lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin - Mbajtja e qasjes në biznes në çdo kohë dhe të kufizimi i humbjes eventuale të qasjes në orët që bizneset nuk operojnë - Organizimi i përshtatshëm i kantierit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes - Monitorimi i zbatimit të masave të propozuara më sipër.	6	Full replacement cost for auxiliary structures Sigurimi i qasjes alternative gjatë ndërtimit. Nëse nuk mund të ofrohet qasje alternative, të kompensohen të ardhurat neto të humbura të biznesit gjatë periudhës së shqetësimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, të kompensohen pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE të ofrohet mbështetje në gjetjen e punës alternative	Të kompensohet për vlerën e strukturave në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet parkim alternativ për biznesin dhe klientët e tij nëse parkimi është prekur nga përvetësimi i tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së punimeve (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)

	3960-5. 3960-14	Novobërda	Joformal		Pjesor Zbatimi i masave përkatëse zbutëse në kohën e duhur për të shmangur ndikimet eventuale gjatë fazës së ndërtimit, si: - Lagia e sipërfaqeve për të parandaluar pluhurin - Mbajtja e qasjes në biznes në çdo kohë dhe të kufizimi i humbjes eventuale të qasjes në orët që bizneset nuk operojnë - Organizimi i përshtatshëm i kantierit të ndërtimit për të ruajtur qasjen në biznes - Monitorimi i zbatimit të masave të propozuara më sipër.	1	Full replacement cost for auxiliary structures Sigurimi i qasjes alternative gjatë ndërtimit. Nëse nuk mund të ofrohet qasje alternative, të kompensohen të ardhurat neto të humbura të biznesit gjatë periudhës së shqetësimit Nëse qasja alternative nuk mund të ofrohet, të kompensohen pagat e humbura gjatë periudhës së shqetësimit OSE të ofrohet mbështetje në gjetjen e punës alternative	Të kompensohet për vlerën e strukturave në bazë të vlerës së tregut + kosto shtesë Të sigurohet parkim alternativ për biznesin dhe klientët e tij nëse parkimi është prekur nga përvetësimi i tokës	Të ardhurat neto mujore për periudhën e pengesave gjatë ndërtimit (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)	Punonjësit të kompensohen me pagat mujore gjatë periudhës së punimeve (maksimum 24 muajt e periudhës së ndërtimit) (nëse është e nevojshme)
--	--------------------	-----------	----------	--	---	---	--	---	--	--

Tabela 12 Llogaritja e Kostove të Kompensimit për Kategorinë e Humbjes eventuale të Përkohshme të Biznesit